

For Hjemmet.

Et Lidskrift for nyttig og underholdende Læsning.

2den Marg.

1871.

24de Hefte.

Tre Juleaastener.

(Efter Tydsk af N. W.)

(Fortsættelse.)

XV.

Wille vi nu vide, hvorledes det gaar den lille Frida, saa maa vi atter tage vor Tilflugt til hendes Breve. Som alle unge Piger skriver ogsaa hun gjerne Breve. Hun vilde engang skrive en Dagbog, men det gjorde hende tvivlsraadig, at Moder Dorothea ikke var for Sagen: Saa skriver hun da nu hellere lange, lange Breve til denne sin Veninde, hvilket har den dobbelte Fordel, at hun derved forskaffer en Anden Glæde, og at et Hjerlighedssuldt Brev skuer ind i hendes ydre og indre Liv, og at et trofast Hjerte kan sige hende, hvad hun skal gjøre og lade. Saa faar det unge Tre en Støtte, hvorved det kan voxe op og voxe ret.

Seevald 10de Septb. 1862.

„Min elskede Moder Dorothea!

Nu har jeg været her næsten et Aar, og min Fader er omtrent ligesaa fremmed for mig nu som den Dag, jeg kom hid. Noget er dog blevet anderledes: — jeg faar Lov

til at pynte op i hans Værelse og holde det i Orden. Det begyndte saaledes, at da jeg ved et Tilfælde fik Tilladelse til at betrede det, fik jeg senere endnu engang komme derind, saa flere Gange, og da jeg en Dag i hans Nærværelse vovede at ordne det, blev han ikke misfornøiet og laafede siden ikke mere Døren, naar han gik ud. Da passede jeg paa og ryddede det op rigtig grundigt. Derved kunde jeg ikke Andet end tænke paa Dig, min kjære Moder Thea, hvor Du skulde bleven forstrækket for disse Spindelvæve og disse forferdeligt urene Kroge. Men da det var færdigt, tog Alt sig godt ud, og man aandede meget lettere derinde. Imidlertid gjorde jeg mig Umage for, at det ikke skulde blive altfor pynteligt, lagde Bøgerne vel aftøvede netop, som de laa før baade paa Bordet og i Sofaen, for at Pappa ikke skulde føle sig fremmed og forlegen; og se, det lykkedes over Forventning! Han viste ikke den mindste Misfornøielse, ja jeg

tror bestemt, at han endogsaa følte sig bedre derinde, endskjønt han Intet sagde.

Du vil gjerne vide noget om vor Præst og hans Familie og vnsfer, at jeg skal slutte mig til dem. Endnu hender jeg dem lidet. I den forløbne Vinter kunde jeg kun sjelden komme i Kirke, da der mellem vort Hjem og did ikke findes nogen Vei. Nu ved Du jo, at Kirken er mig kjær, ja langt mere, end jeg kan udfige; Prædiksen, som jeg hører der om Søndagen, er min Næring for hele Ugen, og ofte forekommer det mig, som om den kjære Pastor med sine klare Ord i Cærdeleshed saa paa mig og tænkte paa mig, naar han taler, men til noget personligt Bessendtskab med ham er det endnu ikke kommet. For nogle Uger siden meldte jeg mig til den hellige Nadvere, og jeg kan ikke udfige, hvor elskelig og venlig han var imod mig. Han inviterede mig til at besøge Familien, der bestaar af Fruen, tre vogne Døtre og fire Børn.

Nogen Tid derefter aflagde jeg et Besøg og fandt hele Familien samlet om Kaffebordet i Haven. Det var en forunderlig Jølelse at sidde der i en selskabelig Kredss mellem glade, lykkelige Menneffer. Siden jeg kom hid, har jeg kun siddet ved Kaffebordet med min Fader eller ogsaa ganske alene. I Begyndelsen følte jeg mig ganske forlegen mellem saa Mange, men Præstefolkens venlige Imødekommen overvandt snart min Forlegenhed. Præsten er saa elskværdig, ham forstaaer jeg bedst, og jeg holder alleerde hjertelig af ham. Hans Kone var mere tilbageholden, dog horte jeg, hvor venligt og vmt hun taltale sine Børn. De

syntes Alle at være meget glade, lykkelige og kjærlige mod hverandre. Da Samtalen engang standsede, hørtes en lydelig Graad; diebliffelig derefter kom en treaarig liden Pige løbende ind i Stuen, bærende i Haanden en Duffe, hvis halve Hoved var borte. En Dreng, omtrent 6 Aar gammel, fulgte hende og saa halv vred, halv forlegen ud.

“Hvad fattes dig, Lena?” spurgte Moderen deltagende.

“Juu vil ikke vente”, sagde Drengen fortvædelig.

“Han har knust Duffens Hoved”, jamrede den lille Lena.

“Jeg har sagt hende”, afbrød Rudolf, “at naar jeg bliver stor, skal jeg kjøbe hende en meget bedre Duffe; men hun vil ikke vente, og da kan jeg ikke hjælpe det.”

Vi maatte Alle se. Jeg erindrede, at da jeg forlod Skolen, passede jeg blandt andre Sager i Stilhed ogsaa ned min Duffe, og sagde til lille Lena:

“Dersom Du vil komme og besøge mig, skal jeg give dig en anden Duffe.”

Tvivlende saa den lille Pige paa mig. Taarerne standsede dog, men hun vidste ikke, om hun rig'ig kunde stole paa mig. Jeg forsøgte at blive gode Venner med hende, og hun sluttede sig snart tillidsfuldt til mig. Den anden Dag kom hun ganske rigtig spadserende, fulgt af Rudolf og Amalia, og da Pappa var fraværende, vovede jeg at lade Børnene springe omkring og stoe saa meget, de vilde. Det var en glad Estermiddag, omendskjønt Husholderissen, Fru Kenger, ikke var meget fornøiet med mine Gjester. Men hvad gjorde vel det til Sagen? Al, flere Mam-

ma Thea, Du kan ikke forestille Dig, hvor godt Saadant er, naar man er ung som jeg og altid ene. Til Slutning plukkede jeg de smukkeste Roser, jeg kunde finde i min lille Have, og bandt Buxetter deraf til Børnenes Forældre. Meget fornøiede holdt de Blomsterne i sine smaa Hænder.

Siden den Tid har Børnene ofte været hos mig, og jeg bliver glad, naar de komme. I Præstegaarden hersker et muntret, bevæget Liv; Børnene gjøre Huset livligt og friskt.

Men nogle Dage senere hændte det, at Pappa stødte paa dem engang, da han kom hjem, og meget misfornøiet spurgte han: "hvad det var for Unger?" Da jeg sagde ham det, svarede han:

"Jeg forbeholder mig at saa være i Fred, jeg vil ikke have noget Spektakkel her; send dem bort og sig dem, at de ikke maa komme igjen."

"Maasse de kunne saa komme igjen undertiden, naar de ikke forstyre dig, maasse naar Du er gaaet ud? Det er mig saa fjært at se dem hos mig."

"Da maa Du gjerne for mig gaa til dem og blive saalænge Du vil; men her vil jeg have No."

Saa sendte jeg da Børnene hjem og har siden med tungt Hjerte maattet sige til dem, at de ikke fik komme igjen. Jeg vilde ikke gjerne ud med, at det var paa min Faders Befaling, men fremstammede Noget, jeg ved ikke hvad. Præsten syntes strag at forstaa mig, men hans Kone tog det vist ilde op; hun var kold og frastødende i sit Væsen mod mig, og dog vilde jeg saa gjerne have grædt ud hos hende. Jeg vil visse- lig gjøre Alt, hvad min Fader vil, hvorfor kan jeg det ikke gjerne og

med Fornøielse? Der er Noget, som siger mig, at det er Uret af ham at berøve mig denne lille Glæde — men jeg ved, at denne Stemme ikke kommer fra Gud, og jeg beder Dig, dyrebare Moder, skriv snart, ret snart til din lille Frida."

Den 12te Oktbr. 1862.

Idag har jeg atter været i Præstegaarden; Pappa var gaaet ud, og jeg havde Sugenting at gjøre for ham. Der hersker et saa ellseligt Familieliv, at jeg undertiden med uimodstaaelig Magt drages did, og dog føler jeg Modsatningen saatungt, at mit Hjerte pines derunder, og jeg maa gjøre Vold paa mig selv for ikke at briske i Graad. De skappes i at vise hverandre indbyrdes Kjærlighed, og det forekommer mig, at dette ogsaa maa faa de saa let for disse Børn. O, de vide ikke, hvor godt de have det, hvorledes kjærlige Forældre bestandig ønske at berede dem Glæde. Jeg tror ogsaa, at de, som bestandig ere lykkelige selv, aldrig kunne føle Deltagelse for dem, som ikke ere det. Vor Samtale kom til at dreie sig om Ensomhed, og jeg sagde, maasse med lidt Udtryk af Bedrøvelse, at jeg altid var saaalene. "Maa", sagde Elisa, den Ældste, "jeg begriber ikke, hvorledes De kan være saa sorgmodig over det. Jeg for min Part elsker Ensomhed, længes derefter og ordentlig misunder dem, som kunne leve for sig selv." Moderen nikkede Bisald, og jeg taug, thi de havde saa elligesvel ikke forstaaet mig. Ja, naar de have tilbragt en hel Dag med hverandre og med de mange Venner, som samles i den gjestfrie Præstegaard, da maa de vel om Aftenen

ænges efter en stille Time. Men naar man som jeg hele Dagen igjennem sidder alene uden noget Arbeide, som det haster med, da er det ganske anderledes.

Du vilde gjerne, at jeg skulde søge Virksomhed blandt de Fattige, og det vilde jeg ogsaa, men det falder noget vanskeligt her. Byen ligger omtrent en halv Times Vej herfra; de Fattige ere hele Dagen ude paa Arbeide, og efterat de ere komne hjem om Aftenen, kan jeg ikke gaa alene gjennem Skoven. Det var min Tanke engang at samle Børnene her, men Pappa tillader det ikke. Jeg havde ogsaa begyndt at sy Klæder til nogle af dem, men min lille Kasse var snart udtømt, og da jeg en Dag passede paa et beleiligt Dieblif og bad min Fader om Penge, gav han mig en Daler, men blev meget misfornøjet og sagde, at han ønskede at være befriet for Saadant. Kjære Moder Thea, bed Gud, at han giver mig et bestemt Arbeide, ellers svinder jeg hen, og jeg vilde dog saa gjerne være nyttig.

Men jeg er jo et Guds Barn, og min himmelske Fader skal nok gjøre Alt godt for mig.

XVI.

Selburg, i Decbr. 1862.

“Min elskede Frida!

Endnu dybere, endnu dybere ned! Havet er dog ikke bundløst. Gud gaar med Dig andre Veie, end Du vil. Mange kjære Guds Børn ville gjerne tage Korsen op og bære det, kun ikke det Kors, som Herren paa-lægger dem; de ville gjerne ydmyge sig for Mennesker, men ikke netop for det Menneske, de ere satte til at

lyde. De ville gjerne med Alvor og Anstrengelse udrette mange og store Ting, men ikke netop den Opgave, som er bleven deres — den finde de allfor tung. Nylig sagde en gammel Kone til mig: “Alle Smerter vil jeg gjerne lide, naar jeg bare kunde slippe denne forfærdelige Vært.” En Stund derefter sagde en Anden: “Det Allerforfærdeligste er, naar man har en aaben Vej foran sig, og dog ikke kan komme af Stedet”, — og en Tredie lagde til: “Da kan man endda altid gjøre Noget, men naar man er blind som jeg, det er det Værste af Alt.”

Min kjære Frida, Du vil blive hellig gjennem Gjerning, Gud vil lutre Dig gjen nem Videlse. Dig fattes intet Arbeide, en herlig Opgave er bleven din. Du skal vinde din Fader for Himmelen, og da bliver han ogsaa vunden for Dig og dette Liv. De tunge Baand, med hvilke hans Sjæl er bunden, dem maa Du løse, og vær vis paa, den Befriede skal engang falde Dig om Halsen og kysse Dig som sit kjære Barn. Kan Du vel tænke Dig det som en Tilfældighed, at Du alene er bleven reddet fra den frygtelige Sygdom, som bortrev de Andre, og indtil denne Stund saa naadefuldt er bevaret? I Sandhed, Du har en langt skjønnere Raldelse, end om Du stod i Spidsen for alle Velgjørenhedsanstalter i Verden. Din Vej ligger klar og vis foran Dig, og hvorledes Du skal vandre den, derom maa Du stadigt udbede dig Lys af Herren, dertil udfordres Visdom og Naade, og jeg tror, at Du for nærværende Tid behøver mere at bede end arbejde. Du maa ikke trænge Dig ind paa din Fader, men din

Kjærlighed maa dog bestandig omgive ham, han maa føle, at han for Dig er det Nærmeste, det Kjæreste, det Bedste paa Jorden. Gjør ikke Begyndelsen med at tale til ham om aandelige Ting, lad ham se din Christendom, ikke hør e den. Lad den ikke heller bære Sørge dragt, men lad den træde frem i Dagen med et glad og muntert Bæsen. Tænk Dig, at Du skal være Solskinnet i din Faders mørke Hus, og lad saa dit Ansigt tilbagestraaale den Benaadedes Kjærlighed og Glæde; — vær saadan, at man kan varme sig ved Dig. Du ved jo, kjære Frida, at Solen opvarmer endog den kolde, haarde Sten; men naar den kjære Sol gjenner sig bag Skyen, da er der intet Solskin mere — derfor lad dit Ansigt lyse, om endog Alt gaar Dig imod.

Endnu et, mit kjære Barn, og dette er af den allerførste Bigtighed. Naar det bliver Dig ret bittert, og Du maa opgive alle dine Tilbøieligheder, Planer og smaa Fornøielse, saa tænk da for Altting ikke: "Jeg maa opfylde min Pligt imod min Fader."

Pligt er et koldt, et dødt Ord, som ikke giver Hjertet Varme eller Kraft — bort derfor med den døde Pligtopfyldelse og betænk, at naar Du har gjort Alt, saa har Du dog paa langt nær ikke gjort din Pligt. Nei! nei! Kjærlighed, Kjærlighed alene vil der til, Kjærlighed til din jordiske Fader og endnu mere til din himmelske Fader. Du er jo et Barn, et Menneskebarn og et Guds Barn, og det barnlige Sind ved Intet om pligtmæssig Kjærlighed, det elsker frit, det elsker og adlyder netop, fordi det ikke kan Andet. Dette har ogsaa

Du at gjøre, min Frida, og derefter ved hver Dags Slutning at lægge Hænderne sammen og bede, — bede den kjære himmelske Fader om Forladelse for Alt.

Hvad Du skriver om at arbejde med Hænderne, om Virksomhed i det daglige Liv, deri har Du Ret. Du har for lidet Arbejde, og dette er ikke godt. Doktor Luther sagde en gang: Menneskehjertet er lig Stenen i en Kværn; lægger man Sæd derunder og sætter den i Gang, saa maler den, og det bliver Mel, men lægger man Sugenting derunder og lader den gaa, saa maler den sig selv og slides ud. Har det Intet at gjøre, saa vinder den snigende Sjælefiende Indgang og tager med sig en hel Hær af onde Tanker, Fristelser og Bekymringer, som knuse Hjertet.

Martin Luther har Ret. Jeg takker min Gud, saa længe jeg er til, fordi jeg har maattet arbejde, ellers ved jeg ikke, hvad der skulde blevet af mig. Jeg tror, jeg nu vilde have været paa et Galehospital. Havde blot din kjære Fader Arbejde, saa vilde det paa langt nær ikke være saa tungt for ham, som det nu er; — men dette ville vi forlade. — Hvad dig angaar, saa har jeg en sikker Tillid til din og min trofaste Gud, at Han vil give Dig Roget at gjøre — hvad — ved jeg ikke, men at Herren vil gjøre det, det ved jeg saa vist. Frida, vi kunne aldrig tiltro vor Gud for meget, og det er Hans Lyst, at vi skulle have Tillid til Ham. Jeg er ganske usgjerrig efter at se, hvorledes Han vil hjælpe Dig. Indtil Han gjør det, maa Du gjøre, hvad der ligger Dig nærmest for Haanden, og derhen reg-

ner jeg, at Du vedligeholder dine Skolekundskaaber, saa at din Fader ikke forgjæves har maattet bekoste dem. Behøver Du dem ikke nu, saa kunne de dog i Fremtiden komme Dig til Nytte, og et Ordsprog siger: "Kunsten er aldrig tung at bære." Imidlertid maa Du tænke paa Noget, som jeg nu vil fortælle Dig, hvorledes man kan sy Klæder til Fattige uden at have Penge at købe for. En slink, from Kone, som jeg kjendte — hun hviler nu fra sit Arbejde — en af disse Heltinder og Helgener, om hvem Verden Intet ved, havde hele sit Liv igjennem at kæmpe med Omjerg for Livets Nødværst. Det er haardt for en Person af den saakaldte "bedre Stand", naar Kravene forøge sig, og Husholdningspengene ikke ville forslaa. Ser hun, at Manden ikke kan skaffe Mere, saa forjager hun selv Alt, og det paa en saadan Maade, at Ingen lægger Mærke dertil; har hun engang imellem en god Ret at sætte paa Bordet, saa spiser hun selv Intet deraf, hun er mæt og har ingen Appetit, men er hjertelig glad, naar Retten smager de Andre. O Frida, det er noget Stort i saadanne daglige smaa Forjægelser, som aldrig søge nogen Paa-Kjonnelse, medens de, som øve dem, ikke vide, at de have noget Værd. Hvor skulle de ikke forundre sig en Gang, naar det skal hede: "Du gode og tro Tjenerinde!" De Fattige laa denne Kone ømt paa Hjertet, men hvad skulde hun gjøre? De gamle Klæder maatte bruges til For, naar de ikke mere kunde istandsættes og derved blive anvendelige til Børnene. Da gif hun hen i en Butik og tog Bestillinger paa Strømper — mærf vel, at hun derved Intet forsømte i

Hjemmet for Sine — for sit Arbejde fik hun god Betaling, og disse Penge samlede hun, til hun fik saa mange at hun kunde købe et Stykke Løv, hvoraf hun klippede og syede smaa Klæder, som hun bar hen til Præstegaarden, hvor en liden Uddeling til fattige Børn skulde finde Sted til Sulen. Selv kunde hun ikke være nærværende, dertil havde hun for meget at bestille hjemme, men Pastorinden sagde mig, at af alle de indkomne Gaver var dog denne Kvinde's for hende de værdifuldeste. Og saa strikkede og samlede hun atter igjen, saa hun kunde købe nogle Staalpund Lys og give til sin kjære Kirke, for at de om Sulemorgenen kunde saa være med og brende i Lyskronen. Og da det paa den velsignede Morgen lysse saa klart i Herrens Hus, da tror jeg, det var endnu klarere i denne Herrens Tjenerinde's Hjerte.

Men naar engang paa Opstandsens Morgen Livets Fyrste skal sige hende: "Dette har Du gjort mig", da skal hun forundre sig og spørge: "Herre hvad? Jeg har jo Ingenting kunnet gjøre, jeg har Ingenting haft at give Dig?"

Min Frida, jeg siger intet Ord mere; min Fortælling skal selv tale til Dig.

Lad mig nu ogsaa meddele Dig, at jeg har gode Efterretninger fra min Wilhelm, han er nu i Italien, men med hans Ven staaar det daarligt til; det ser ud, som han snart skulde flytte hen til et endnu helligere Land. Men Wilhelms Breve ere prægtige — se her, selv kan jeg ikke komme til Dig til Sul, har ingen Penge, ingen Tid, og ikke heller kunde jeg tro, at din Fader vilde gi-

ve sit Bifald dertil — men Brevene sender jeg Dig, Du vil læse dem med Glæde.

Med Kathrine gaar det godt, jeg frygter kun alfor godt, men hun skriver vel undertiden selv til Dig? Ak, at vi arme Mennesker saa sjelden kunne nyde gode Dage uden at tage Skæde paa vor Sjel! Det staar da ikke vel til med os. Nu Godnat, mit dyrebare Barn, det er allerede sild; mine Dine ere trætte, og vel os, at et andet Die vaager over os og dem vi elske, et Die som aldrig sover eller slumrer. Maatte det i Naade se ned paa Dig og din trofaste Moder

Dorothea Mandel.“

Seeiwald, 1ste Februar 1863.

”Min elskede Moder Dorothea!

Det havde vel Ingen af os kunnet forestille sig, at Herren saasnart skulde give mig Arbejde og det meget Arbejde! Han har mange Veie for enhver af sine Hensigter. Jeg har haft saa Meget at gjøre, at jeg ikke engang har kunnet skrive til Dig — hør nu hvorledes det er gaaet til.

Strax efter Jul begyndte Fru Kenger — Du ved, den Kone, som har bestyret Husholdningen her — at klage over Ildbefindende, og dette gjorde hende vranten og i slet Humør, men da hun en Dag ikke mere kunde holde sig oppe, blev hun rigtig slem. Hun maatte nu holde Sengen. Jeg overtog hendes Forretninger og sagde til Papa, at hun var syg, men han lagde kun lidet Mærke dertil. Efter nogle Dages Forløb blev hendes Tilstand saa betænkelig, at jeg maatte sende Bud efter Doktoren; da han kom, for-

langte Papa, at hun skulde føres til Byen, men Doktoren sagde, at paa denne Aarstid var det forbundet med Livsfare, hun maatte derfor blive her. Nu drog Papa sig ganske tilbage, men sagde dog til mig, at jeg skulde anskaffe en Pleieresse til hende. Den velvillige Doktor sendte ogsaa et Fruentimmer til mig, men hun kunde blot komme af og til. Nu gjaldt det at gribe sig rigtig an, kjære Mamma Thea! Jeg besørgede Husvæsenet alene, samlede sammen mit lille Forraad af Kogekunst og bad Herren hjælpe mig. Det gjorde han ogsaa, thi Papa sagde aldrig Noget om Maden. Men derimellem maatte jeg ogsaa være hos Fru Kenger, og det var et utaaleligt og grueligt Sygeleie, kan Du tro. Ak, hvor ensomt og angsteligt det blev for mig, da jeg sad alene hos den Syge; Winden rystede Bindueslemmene og ved i gjennemtrængende Toner gjennem hver Aevne i Huset; rundt omkring mig Alt saa øde, saa folketomt, ingen levende Sjel! . . . . I Værelset ved Siden hørte jeg Papa gaa op og ned med disse monotone fredløse Skridt, og foran mig saa den arme Syge saa plaget og dog saa vred. Hun skjændte for Alt, baade det, hun saa, og det hun ikke saa, og naar jeg vilde læse for hende eller sige et Ord om Herren, saa bad hun mig bare tie stille.

Saaledes forløb hele fem Uger. Endelig led det til Enden — om til Hjemmet kan jeg ikke sige. Jeg tror nok, at paa det Sidste vilde hun gjerne have hørt Noget om Herren, men Sjelen var da allerede saa behersket af Legemet, at den ikke længere kunde fatte noget Hviere. Mit

Saab er, at Herrens egen Aand i det Skjulte talte med hende og traadte frem for hende med uudsiglige Sukke. Præsten var her flere Gange og stræfede mig i dette Saab. Han var meget for mig i den Tid — ja min eneste jordiske Støtte. Men da Døden kom, o det var frygteligt! Jeg havde aldrig før seet Nogen dø. Sygebogterken var bleven her den Aften, og vi tre vare alene. Det var en Stønnen og en Rallen, og jeg længtes efter en Straale af himmelsk Lys i dette Dødens Mørke. O, at se en Døende, naar man ikke er vis paa, at Sjælen er frelst, det er forfærdeligt!

Men nok herom. Da Alt her i Huset var kommet i sin gamle Gang, overlagde jeg med mig selv, om mine Kræfter kunde strække til alene at overtage Papas Husbestyrelse. Jeg tror, det skal gaa. Er jeg end spæd og liden, saa er jeg dog friif. Papa gjør slet ingen store Fordringer, og jeg tror, at Gud synligen viser mig den Vej, jeg har at gaa. Saaledes kan jeg ogsaa meget bedre end før sørge for Papa og bevise ham min Kjærlighed i Handling. Dertil kommer, at to Personer behøve mindre til sit Ophold end tre, og jeg tror, at Papa ikke har synderlig godt for Penge. Men hvorledes skal jeg nu kunne bestyre det Altsammen saaledes, at jeg ikke behøver saa Meget. Ikke heller frygter jeg nu for at være alene med Papa, da jeg er vant til hans Naade at være paa. Han bliver ikke nu mere borte i flere Timer ad Gangen uden at sige mig det. Undertiden er jeg dog alene, og da synes jeg det er lidt slemt, men bange er jeg dog ikke, jeg ved jo, at jeg endda ikke er alene.

Men en anden Ting har været meget tung for mig, jeg frygter Du vil forundre Dig derover og faa daarligere Tanker om mig. Det gjælder den tidlige Opstaen om Morgenen. Hvorledes har jeg ikke hver Morgen underhandlet med mig selv om "fem Minuter", bare fem, men af disse fem blev snart ti, ja femten. Til sidst blev det for galt, og jeg bad da for fuldt Alvor Herren hjælpe mig at overvinde min Dovenstab og sprang saa med et eneste Hop ud af min Seng. Nu gaar det prægtigt, og det koster mig ikke mere nogen Overvindelse.

Saaledes gaar det mig ogsaa med mange andre Ting. Vandhentningen fra Brønden vilde i Begyndelsen heller ikke gaa. Saa forsøgte jeg først med en halv Bøtte, saa lidt efter lidt mere, og nu bærer jeg næsten en hel. — Ja Du skulde forbauses! Det er saa hyggeligt, naar man kan faa gjøre Alt saaledes, som man selv vil, i sin lille Husboldning, pynte og rydde op omkring sig og holde Alting rent og net. Undertiden begynder jeg atter at drømme, om hvorledes det skulde være, dersom Papa blev glad, og jeg fik være hans kjære Barn, og det forekommer mig, som om jeg skulde kunne gjøre Alt og give Alt for at faa et eneste venligt Ord, et eneste faderligt Kys, og saa tænker jeg: idag maasse allerede, idag skal det blive anderledes! Men naar da Aftenen kommer, og Alt endnu er paa den gamle Maade, da brister jeg i Graad, da maa jeg klage for Herren min Nød, bede og tryggle. Du siger: "Stammer Du Dig ikke, Frida, at miste Modet Du, som allerede ofte har erfaret Herrens Hjælp." Ja, Du har Ret

eg maa lære at vente og taale, elske og tro. Naar jeg ser den ene Dag at gaa som den anden, da synes jeg det er med Papa aldeles som før; men tænker jeg mig halvandet Aar tilbage, da ser jeg, at det er blevet meget anderledes. I den sidste Tid har det ofte rørt mig, at han altid siger mig, naar han gaar ud, og lover, at det ikke skal blive længe, inden han kommer igjen. Dette siger han vel surt og barskt, men der skjuler sig dog derunder en sømmere Omfjorg, en Frygt for, at jeg skal føle mig ensom og blive ængstelig. Om Aftenen er han næsten bestandig hjemme, og dette var før sjelden eller aldrig Tilfældet. Udentviol har Døden, som vi nu have seet saa ganske i Nærheden, gjort Indtryk paa ham, og hans Hjerte er blevet blødt.

I Præstegaarden har jeg sjelden været, jeg har jo nu heller ikke Tid dertil, men efter Børnene søler jeg ofte stor Vængsel. Om Løverdagen laver jeg i Almindelighed Maden til Søndagen for ikke at maatte forjømme Kirken, og Søndag Eftermiddag gaar jeg undertiden til Præstegaarden. De ere Alle venlige imod mig, men dog kommer jeg næsten altid utilfredsstillet derfra. Kjære Moder Dorothea, sandt at sige er det nok Misundelse, som plager mig. Naar jeg ser, hvor jævni den Wei er, paa hvilken disse Børn gaa gjennem Livet, hvorledes hver lidenskærlighedsstjeneste, de gjøre, bliver saa høit skattet, hvorledes Forældrene bære dem paa Hænderne og søge at opfylde ethvert af deres Ønsker — fremfor Alt, hvilken Fader de have, en Fader, som sørger saa omhyggeligt og trofast baade for

deres aandelige og timelige Vel og siger dem, hvorledes de skulle vandet — da, at ja da reiser der sig en støg Synd i mit Hjerte; da sammenligner jeg min Stilling med deres, hvorledes jeg har Ingen, Ingen som sørger for mig, leder og hjælper mig, og da græder jeg i min Ensomhed.

Men jeg ved, al alt dette er idel Synd og Knurren mod Gud. Han har jo lovet at lede, ja bære mig, Han vil jo komme til mig og ikke lade mig være faderløs — og dog sætter jeg ikke Ham høiere end alt Andet. Han er mig ikke nok — — forferdeligt at sige! O det er jo alene paa Grund af Hans trofaste, underbare Kjærlighed, at han ikke endnu har vendt sig bort fra mig.

Jeg har nu begyndt at inddele min Tid ordentligt, enhver Stund er optagen — mine Skolekundskaaber forsømmes ikke, thi da havde jo, som Du skrev, min Faders Penge forjæmbes været anvendte, og denne Tanke er en kraftig Hjælp, ikke blot ved Arbeidet, men under Kampen med mig selv, min Træghed og mit Mismod. Naar sørgelige og urolige Tanker komme, kunne de alene fordrives ved Arbeide.

Og nu begynder snart en deilig Tid; Vaaren imødeser jeg med Vængsel; hvor deiligt er det her i Skoven, naar Alt begynder at grønnes og saa nyt Liv, naar Solen skinner, og Fuglene kvadre paa Grenene — men Du ved det vel, thi Du har jo ogsaa engang boet i Skoven. Alle de gamle Træer susse da saa bekyndt omkring mig, og det er som jeg hilseledes af bare Venner. Vor kjære Kathrine! Hun kan ikke gaa i Skoven, naar hun vil, og hendes Beskrivelse af Dylivet gjør mig bange

og ængstelig tilmode. Men i Staden, haavelsom i Skoven, overalt bor jo den trofaste Gud og udbreder sine Vinger over sine Børn. Han er ogsaa i Selburg hos dig, i det fjerne Italien, og hos din lille

Frida."

XVII.

Evende Aar ere forløbne siden Fridas Ankomst til Seetwald. Det glæde, elskelige Barn er modnet til Jomfru, og tidligt var hun bleven greben af Livets Alvor. Allerede fra sin første Ungdom var hun bleven henvist til sig selv, til at staa alene, tænke og handle selvstændigt og ligesom paa eget Ansvar.

Bliver en ung Pige allerede saa tidligt berøvet en ledende Haand, saa vil hun enten gaa under i Gøvmød og Egenfjærlighed og tabe sig selv i unyttige Ting, eller hun bliver i sit indre Væsen dybere, inderligere og udvikler sig rigere, end det vilde blevet Tilfældet under andre Forhold.

Da Frida først kom til Seetwald, gjaldt hun for den fint dannede Frølen von Komloff, som nylig havde forladt Pensionen, og de saa Herkaber paa Stedet gjorde Regning paa en behagelig Forøgelse i Selvfærdelivet, som jo altid er velkommen paa Landet. Man haabede, at nu skulde Majorens Hus aabne sig til Kaffeindbydelsler, Thefelskaber, landlige Fornøielser og Lystpartier. Den unge Pige betragtedes med Nygjerlighed, og, hvad hendes Personlighed angik, fandt man sine Forventninger fuldkommen opfyldte. Men snart begyndte Feilregningerne forøvrigt at vise sig. Da Frida ikke

lod sit ensomme Gjem, uden for at besøge Kirken og en Gang imellem Præstegaarden, da hun syntes at blive stedse mere og mere stille og alvorlig, da behagede hun mindre end i Begyndelsen. Men da hun paatog sig alle, endog de ringeste Arbejder og udførte en Tjenestepiges Forretninger, da blev det endnu værre. Den fine Verden paa Landet fandt hende ikke mere jævnogd med sig selv, man mente endog, at det ikke var meget bevendt med hendes Opdragelse, thi havde hun været mere dannet, da havde hun nok haft andre Besskæftigelser, ædlere Interesser og ikke kunnet benægte sig alene indenfor saa lave, hverdagslige Synter. Ja, Fornødenheder og Fordringer er det let nok at have, men ikke at gjøre sig til Slave af dem, det er vanskeliggere. At være misfornøiet med sin Stilling og jage efter høiere Ting, det er meget let, men at være fornøiet med, hvad man har, og hvad man er, det er derimod meget svært.

Endogsaa Præstefamilien saa ned paa Frida — inden kort Tid vendte man sig ganske af med at tænke paa hende som tilhørende den fine Verden; alene Pastoren saa og erkjendte i hende det indre fordulgte, kostelige Menneffe for Gud; for ham var Frida en Blomst, som voger og trives i Skyggen og der udaander sin søde Duft. Og Frida selv? I al Enfold gif hun sin Bei frem, saa lige paa Maalet og mærkede derfor Ingenting af det, som tildrog sig omkring hende. Hun bad sin Herre om et ensfoldigt Die, et ydmygt Sind, om at maatte staa i inderlig Forening med Ham, og om Naade til frimodigt at kunne forsjage Alt, hvad

der var af Verden. Hun knurrede og vredebedes ikke, naar hun gif ubemærket, ja foragtet sin Bei og ved Sammentraf med Andre blev overseet; hun tænkte ikke derpaa, derfor mærkede hun det ikke. Et eneste Maal havde hun foresat sig, sin Faders Frelse, og dette Ene sysselsatte hende udelukkende, og blot det, at hun ikke mere nærmede sig dette, bekymrede hendes Hjerte.

Mangen ung Pige aner Enfoldens Skjønhed, længes efter den og ved dog ikke, hvorledes hun skal naa den. Men den lader sig heller ikke vinde gennem Arbeide, Bestræbelse og Kunst; den bliver givet til den, som har blot et Maal, et høit og stort, og søger blot dette Ene. Den fænde Enfold ligger indesluttet i dette Løfte: "Søg først Guds Rige og Hans Rejsferdighed, saa bliver alt Andet Eder givet." Enfolden vinder sit Maal, den fatter med sin lille Haand det, hvorpaa et stormodigt Sind udtømmer alle sine Kræfter uden dog at vinde det.

"Ak kommer De idag i det stygge Weir til Kirken?" Saaledes hilsendes Frida en Søndag Morgen af Præstens ældste Datter, da Skyerne som bedst udtømte sig i Strømme af Regn, og hun blev med det Samme indbudet til at komme ind i Prestegaarden.

"Jeg ved ikke, men jeg tror, Kirken er en Magnet", svarede Frida leende, "den drager mig med Magt, og endssjønt jeg havde Vinden imod mig, var det mig dog, som havde den draget mig hid. Muntert ordnede hun sin Kjøle og rystede den gjennemblødt Paraply.

"Ak, hvor morsomt, at De kom!" raabte Herminio, den anden Datter

i Ordenen, "vi have saa Meget at sige Dem. Kom nu blot ind, det er endnu ikke Kirketid. Se saa, vi have store Planer, kan De tro, vi ville grunde en Forsørgelsesanstalt for Børn; det er paa høi Tid og af stor Vigtighed for den fattige Del af Befolkningen her, og det har vist sig paany under Indhøstningen dette Aar, da Forældrene nødtes til at efterlade Børnene alene hjemme. De arme Børn vide ikke, hvad de skulle gjøre, eller hvor de skulle være, og saa lære de hverandre i Forældrenes Fraværelse mange daarlige Ting. — Men til Saadant behøver man Penge, mange Penge, vi maa leie et Lokale, indrette det hensigtsmæssigt, og vi maa lønne en Bestyrerinde, som kan overtage det Hele, og nu bede vi Dem om ogsaa at give os Bidrag dertil."

Frida rødmede. Selv havde hun ingen Penge og i Husholdningskassen meget lidet, desuden tillod hun sig aldrig at angribe den til andre Fornødenheder end de bestemte.

"Jeg har ingen Penge," sagde hun efter nogle Diebliftes Lausshed.

"Ikke jeg heller, men man maa søge Udveie til at forstaafe nogen", anmærkede den ældste Datter med et vist Selvbegag.

"Nu vel", vedblev Herminia, "har De Jøngenting selv, saa kan De jo bede Deres Fader derom. Jeg har skrevet op en Liste, tag den med Dem, for at han kan paategne sit Navn. En ny Forvalter er netop kommen til et Landbrug ved Navn Markeleien her i Nærheden; han gjorde vi igaar Bekjendtskab med, og De kan tro, det er en prægtig ung Mand—han teguede sig for et

anseeligt Bidrag, og jeg haaber Deres Fader vil gjøre det samme."

Atter rødmede Frida. Skulde hun vel sige: "Min Fader giver Ingen- ting?" De Ord kunde hun ikke saa over sine Læber. "Jeg vil ikke gjere gjere det", hvistede hun sagte.

De unge Piger, henrevne af sin nye Ide, saa paa hende med Forbauselse. En saadan Ligeegyldighed havde de ikke tilkroet hende. Frida følte det pinligt. "Vor Fader skal hjælpe og bistaa os, han bifalder vor Plan", sagde Elisa, let betonen- de Ordet "vor". Disse Ord traf Fridas Hjerte — det forekom hende et Dieblik, som hun maatte skamme sig over sin Fader.

Dog — blot et Dieblik. Det fjerde Buds Ord: "Du skal hædre din Fader", blev den Stav, ved hvilken hun atter følte sig opreist.

Hjerteligt greb hun de unge Pigers Hænder og sagde inderligt og med Bevægelse: "Maatte Herren give sin rige Betsignelse til Eders Foretagende, jeg vil gjøre det af Hjertet!"

"Og paa Hans Betsignelse berov Alt", sagde Præstens milde Stemme. Ubemærket var han traadt ind bag de Samtalende, og faderligt klappede han den lille Fridas glødende Kinder.

Nu forekom det hende, som om ogsaa hun kunde gjøre Noget for Eggen, og med klart Die og og friskt Mod gjorde hun sig færdig for at gaa til Kirken.

Her, ja her var hendes elskede Hjem. Hvor bekjendt, hvor fortroligt saa ikke enhver Bjælle ned paa den bedende Pige! Her var hendes Faders Hus, den Fader, som jo altid og alle Steder havde hende kjær

og kaldte hende sit eget, sit kjære Barn. Her var hun ikke alene — dog alene var hun jo aldrig, her meget mindre end andensteds.

Efter Dønnen saa hun op—hvem sad vel der midt imod hende? Huis var vel dette aabne, klare Die, som nu hvilede saa alvorligt paa hende? Var det Wilhelm Mandel, Moder Dorotheas Søn, for hvem hun saa ofte bedende havde foldet sine Hænder, var det vel ham, som var kommen tilbage? Ja det var ham, og hvor havde hun vel heller villet gjen- se ham første Gang end i Herrens Hus? Det var ham, og det forekom hende, som havde hun med ham den kjære Moder Dorothea, efter hvem hun ofte smerteligt længedes. Hun sænkede sine Bliske, men heu- des indre Die saa dog tydeligt den kjære Skikkelse, og et Dieblik vilde Bogstaverne i Bogen blande sig om hinanden. Efter Gudstjenestens Slut- ning saa hun ham ikke, hun skyndte sig hjemover, thi Middagsmaden var idag ikke forud tillavet, og dette paaskyndte hendes Skridt. Hun saa ikke efter Wilhelm, hun søgte ham ikke og vidste ikke, hvorhen han havde vendt sine Skridt, da pludselig en Stemme ved hendes Side spurte:

"Jaar jeg ikke Lov til at bære Paraphyen?" Hun jorskrækkedes ikke, thi hun vidste det var ham, og hun vidste, at han skulde komme, hun vendte sig nu til ham og rakte ham Haanden. Ja, det var Wilhelm Mandel, men dog en anden, end da hun sidst saa ham.

Nu gif de ved hinandens Side. "Alt, jeg er saa glad over at se Dem", sagde Frida allerede for anden Gang, og Wilhelm saa ud, som om han

gjerne havde hørt det endnu en gang.

"Men hvorledes kom De vel hid til dette Sted?"

"Har min Moder ikke skrevet til Dem, hvor forunderlig det har skikket sig for mig?" spurgte Wilhelm.

"I den sidste Tid har jeg haft bare korte Breve; men fortæl nu, lad mig høre Alt fra Begyndelsen!"

"Nu vel, De ved, at jeg forleden Sommer rejste med en ung Baron til Italien. Intet kunde være mere fordelagtigt for mig end at blive denne unge Mand's Ledfager. Han var saadan, som jeg tænkte mig en sand, oprigtig, kristelig Ungling, fuld af Tro og Kjærlighed, Taalmodighed og ydmygt Haab. Hans ydre Personlighed havde intet fremragende. Vidende af en langvarig, smertelig Sygdom var hans Kraft brudt og hans Skikkelse boiet. Svag og uskyldig, var hans Væsen mere kvindeligt
 n) i andigt, men dog, naar det gjaldt at forsvare sin Tro, at begrundede sit Haab, da traadte Manden, ja Helten frem. Hvor meget har jeg lært i hans Dugang, hvor meget har jeg ham at takke for! Hvor meget har han i Kjærlighed baaret over med mig, og hvor har han hjulpet mig at komme bort fra Meget, som hos mig var daarlige og skjævt! Snart indsaa vi, at ikke heller Dopholdet i det sydligere Klimat kunde formaa at gjengive ham hans Helbred, selv vidste han det bedst og længtes hjem, til en Begyndelse efter det jordiske Hjem, men snart udelukkende efter det himmelske. Smidkærtid holdt Faderens og Legens Villie ham endnu fast i Syden; de haabede endnu, endfsjønt der intet Haab var, men han selv følte

det anderledes. Kunde jeg blot fortælle Dem om de skjønne, hellige Timer vi tilbragte med hinanden, kunde jeg gjengive de alvorlige Samtaler, vi havde under Orangetræerne og Myrtehekkene! O, hvor anderledes forekommer os denne Verden, naar man staar paa Grændsen mellem det Nærbærende og det Tilkommandel Den modne Alders Visdom havde Herren forlenet denne Ungling, og jeg priser mig lykkelig, at jeg har faaet se Frugterne og tillige hjembære nogen Del deraf. Denne Sommer skulde vi vende tilbage igjen og begave os allerede paa Hjemreisen, men det var Herrens Villie, at min dyrebare Ven — thi det vover jeg at kalde ham — skulde før komme til Ro. I en liden italiensk Grændseby angrebes han pludselig af en ondartet Feber, og snart indsaa jeg, at han ikke vilde overstaa den. Et Albud sendtes efter Faderen, men før denne kunde ankomme, undaandede Sønnen sit Liv i mine Arme. Efter vilde Feberfantasier, som af og til havde omtaaet hans Sjæl, opgik der i de sidste Dage Klarhed og Lys, og han døde i fuldt bevidst Fred. Hans sidste Blik syntes at trænge igjennem den lyse Himmel, som det søgte, og det var som om et herligt Syn mødte hans Dø, og over den stille Indslumredes usigselig roligere Ansigt laa et Gjenfskin af denne Herligheds Glands. I Begyndelsen kunde jeg være glad ved at se ham deroppe, men siden har jeg erfaret, at saalænge Kjærlighed findes i Verden, følger ogsaa med Døden Smerte og Ve. Aldrig, aldrig skal jeg forglemme ham! Da Faderen ankom, havde vi allere været nødsagede til at jordfæste den kjære

Stobhytte, — men han vidste, hvor den ædlere Del havde sin Bolig, og han vidste ogsaa, hvor Kraft skulde hentes for at kunne bære det tunge Slag. Han var en Kristen og vidste derfor, at han skulde gjenforenes med sin Søn.”

(Fortsættes.)

Om bord i et Emigrantsskib.

(Efter Still.-Mag.)

(Fortsættelse.)

Den første Godveirsdag byder Enhver Noget at udrette. I Rummet se vi der langes Vand, man skurer og gjør rent, hver foran sin Plads. Paa Dækket ligge de gruppevis. Man strækker sig, ler og snakker. Der har En en munter Historie at fortælle, her læser man høit, længere borte holder En et Foredrag. Andre fordrive Tiden med Gaader og forskjellige Slags Spil. Forud have vi den Fornøielse at se Folk vadste sig og Mødre stille sine Børn. De, som ville "klybe i Masten", se vi sidde oppe i Mersene og synge Viser.

Da, som bekyndt, Passagererne maa have sit eget Madstiel, er Kabshæsen til enhver Tid paa Dagen fuld af Folk. Man vuffes, skændes og raaber paa Plads til sine Bryder og Pander.

Kloffen er to om Estermiddagen, og Enfalte stirre skarpt mod Hørisonten. Vi je i samme Reining og øiner en næsten umærkelig Fortøining af Vand. "Hvad er det for et Vand?" bliver Alles Spørgsmaal. Nogle paastaa, det er Frankrige eller maaffe England, Andre mene, det kan ikke være andet end Amerika.

En belæst Mand kommer op af Rummet med et gammelt Atlas under Armen. Det bredes ud, og med Fingeren angives den seilede Wei. Landet er paa venstre Haand; han vil have det paa høire. Endelig stikker et klogt Hoved frem, som forklarer, at Vinden er imod. Vi seile nordover med Landet paa venstre Haand. Dette erkjendes for at være det rigtige Resultat i det Samme, som en lystig Person gjør Selskabet opmærksom paa, at Vinden ikke er imod, men tværtimod saa ret bagind, den kan komme. Den Ene ser paa den Anden, Atlasset slaaes sammen, og Enhver er lige klog.

Kloffen 5 skjelnes tydelig lodrette Klipper, idet Skibet passerer Dennis Head Fyrtaarn, der viser den nordligste Punt af Ørtnøerne. Taarnet er i Lighed med Færder bygget paa et lidet Skjær.

Aftenen er smuk. Den varme Dag har gjort Lusten lummer og stillet Vinden ganske af. En Fyrstikke brænder som i et Værelse, og Tobaksrøgen stiger ret tilveirs. I Atlanterhavets lange Dønninger, oplyst af Solens sidste Straaler, hænge de flappe Seil og slaa mod Masten.

I Havets blanke Glade se vi Gyrtarnet affpeile sig. Gyret, som er tændt, se vi hvert tiende Sekund blaaſe op og atter forsvinde. Ingen Seilere viſe sig paa Horifonten, kun vort store Skib med de mange Sjæle ombord glider ſagte gjennem Rummet.

Paa Dækket ſidder en Gruppe af lyſtige unge Menneſter, ſom længe have kjedet ſig. "End om vi ſik os en Svingom?" Den lille Pige derhenne ved Naad. Hun har netop til Reifeſølge nogle Folk, der ſom omvankende Spillemænd ſtulle forſøge ſin Lykke i Amerika. Pigen, der følger med ſom Inſaſſator, ved at finde dem. Hun kommer tilbage i Folge med en langbenet Gyr, ſom mener, de ligefaa godt kan begynde ſit Gaandverſ paa Vand ſom paa Land, jo før jo bedre.

Pladsen rundt om Gangspillet agterud gjøres ryddig, og et prægtigt Orcheſter, beſtaaende af to Violiner, to Floiter og en Bas, ſtemmer op, og de dandſelyſne Piger komme ſnart paa Benene. Natten falder paa; men Ingen vil ſlutte. Til Beſkyttelſe mod Nattetaagen udſpændes et Seil ſom Tag, og en klar Lanterne hænges op i Midten.

Det begynder at blaaſe op, og paa Kommandoen "Bramſeilene faſt!" maa Mandſkabet flyg ud af Dandſen og op paa Bramraaen. Muſikken ſlutter til lovbeſtemt Tid Kl. 10, Spillemændene maa pakke ſammen, og i Haab om at kunne forſætte næſte Dag gaar Enhver fornøiet ned.

Fra nu af hører Dands til Dagens Orden. Ligefra Kl. 9 Morgen kunne vi i hvilkeſomhelſt Veir høre en Violonſ ensformige Toner, og

Paſſagerernes Latter, naar et Par falder. Hver Aften i godt Veir er hele Muſikperſonalet i Regelen ſamlet. Kan ingen af dem om Dagen være til Tjeneste, optræder altid En, ſom paa et Træſpil udfylder deres Plads.

Det er nu ſex Dage, ſiden vi gik ud Hærder, og hele Tiden have vi haft Magsveir. Her er idag ſtor Feſt i Rummet. To Børn ere komne til Verden inat, tre Familier holde Geburtsdagſlag og et Par fejrer ſit Forlovelſeſgilde.

Under Høitideligheden bliver der ifølge Ordre udſpændt Tonge langs Dækket, for at Enhver ſkal luſte ſine Kjøleklæder. To miſtænkelige Saneſtindsſeller, ſom ikke tilſtedes Udgang ned igjen, blive faſtbundne til en Tongende og ſlæbte indenbords.

Binden, ſom hidtil har været moderat, begynder at blaaſe op. Himmeleu bliver paa umærkelig kort Tid overtrukken. De forte tykke Skyer ſynes at ſænke ſig over os, og med en raſt Gart løber det ſtærkt krængende Skib. En Lynſtraale oplyſer Horifonten, og en ſjerentrullende Torden la er ſig høre. Dandſen faar et pludſeligt Afbræk, og Skrækken for en Storm ſtaar malet i Alles Anſigter. Bramſeilene ere gjorte faſt; man laarer ned Merſeræerne, giver op Storſeil og Hof, haler ind Meſan og haler ned Akyveren. Den for nogle Minuter ſiden ſtore Seilſtyrke er nu forvandlet til de almindelige Stormſeil. Iſtedesfor Storm faa vi forſt et mægtigt Regnſtyl, ſom jager Paſſagererne ned, og derefter ſtiv Auling ret forud. Nu lægger man Skibet bidevind, flort for en Storm.

Den ſynes imidlertid ikke at komme. Hof, Akyver, Meſan og rebede

Mersseil fettes til. Saaledes bliver det gaaende til Solnedgangen, hvorefter Vinden igjen blæser op med fornyet Kraft. Nu gaar det over til en almindelig Storm, og snart efter ligge vi for stumprebede Mersseil, som er det mindste, der kan føres.

Så, nu vilde nok Enhver ønske sig i sin Stue paa Landjorden. Elementerne synes at rase omkap. Lyn paa Lyn følger, Tordenen ruller som en Kanonade under Havets Larm. I det tykke Mørke er det kun Lynglimtene, som vise os, at Søen, saalangt som Øiet kan naa, er hvid som Sne. De uhyre Søbjerge kaste Skibet til alle Kanter som en Bold, medens Søsprøiten naar høit tilveirs over os.

Kloffen er 12 om Natten, og Elementerne synes endnu ikke at have ndraffet. Vi se det store Skib med de 350 Mennesker tumles som et Legetoi for Stormen. De fleste Passagerer ligge hele Natten søvnløse i sine Køier trods vore Forsikringer om, at der ingen Fare er paafærde, men kun en almindelig Storm. Nede i Rummet, hvor Søhygen igjen har begyndt at vise sig, høre vi Angstraa og trøstende Ord om hinanden, medens de omslyrtede Gjenstande blive satte paa Plads og surrede.

Ved Solens Dypgang er Himmelen klar, men Vinden blæser lige stærkt. Det oprørte Hav har faaet et løsegrønt Skjær. Efterhaanden viser Passagererne sig og fritter med megen Interesse om Nattens Begivenheder. Vinden begynder at løse af, og inden Middag er Alt tilsat undtagen Bramseilene. Vi høre for første Gang Kommandoen: "Vout Skib!" og med

omtrent 30 Mand i hver Bras gaar Topseil hal som Juggingting.

Den, som nu vil danske, maa kunne staa paa sine Ben! Men Dansen gaar alligevel, skjønt ligesaameget paa fire som paa to. Musikanten staar selv ballancerende med skjæve Ben, guidende sin Violin, indtil Skibet i en voldsom Overhaling tumler dem alle ont hinanden ned i Bø. Herpaa følger en alvorlig Dundren i Skibssiden, idet en dygtig Søskvæt i Udseende af en Fos styrter ned over dem Alle. Saaledes, med denne lille Verden ombord, rystende Vandet af sig som en Mud, arbejder Skibet sig stedse fremad.

Det er Søndag. En Ringen med Skibskloffen bekendtgjør, at Guds-tjenesten skal begynde. Vi se dem Alle samle sig agterud, hvor Kapteinen oplæser Dagens Evangelium samt en Prædiken og ender med en Bøn.

Saaledes gaar den ene Uge efter den anden. Da Reisen kan vare længe nok endnu, tages i betimelig Tid Forholdsregler med Forbrugen af Vand. Hidtil har Enhver taget efter Behag, men nu maa han ved Vandfadet fremvise sin Billet. Den er undertegnet af Kapteinen, lyder paa Modtagerens Navn og paa hvor mange Potter han er berettiget til at modtage. Vi se dem med sine Spande og Dunte komme hen for at hente sin reglementerede Forshning. En paalidelig Mand sidder skrævs over Fadet med en Pumpe og et Potte-maal. Han modtager Billeterne og deler dem ud iagen Dagen efter.

Kaste vi Blikket hen paa Horison-ten, se vi en tyk Taage ligge bort-over Søen. Det er Newfoundland-bankerne. De bestaa ikke af noget

fast Land, men hæve sig som under-
svøiste Høisletter med bratte Bægge
fra meget betydelige Dybder. Rundt
omkring er mange hundrede Favne
Bund, medens Dybden paa selve
Bankerne stikker mellem 50—70. I
de otte til fjorten Dage, som Farten
over Bankerne medtager, maa man
i Taagen stadig holde Udlig efter
Isbjerge. Disse gjøre Seiladsen baade
ængstelig og stundom farlig.

Med friskt Mod tage vi altsaa fat
paa dem. Skal man til Quebec,
ere de nuundgaalige. Vi kjende strag
den bidende Kulde, som jager Enhver
ned efter mere Reisetøi. Udfigs-
manden er kommen paa sin Post og
støder hvert tredie Minut i Luven
for at hindre Paaseiling mod andre
Fartøier. Skjønt det bleser stærkt,
gaar der aldrig hoi Sø her, og med
pilsnar Hurtighed skyde vi frem.
Solen, der kun omkring Middagen
er synlig, staar som en rød Skive
paa Himmelen. I de mørkeste Næt-
ter maa man dreie bi og ikke seile.

En Dag indtræffer Stille, og man
gjør Forberedelser til at fiske Torf.
Alle Skibets Snører ere i Brug.
Paa den sex Tommer lange Pisk
sættes en Fiskevord. Ligger Skibet
paa en god Fiskegrund, kan man
drage fire a fem Fod lange Torf,
saa fort som Snøret kan rende ud.
De nappe lidt stærkere end Emaa-
vittingen paa Bjørviken. De Største
tages forsigtig ind; man firer og
haler fort, efter som Fisken løber.
Nu plasser den i Vandforpen, og
hugget med en Hage løstes den for-
sigtig over Rækken. Se den! Det
er en fem Fod lang gammel Torf
og aldeles skjælbelagt under Bugen.
Passagererne springe tilside for dens
sprettende Slag. Den besees med

største Interesse, og Mødre forbhyde
sine Børn at komme Uhyret for nær.
Efter den kommer en stor sprellende
Saaftjerring, som vækker ny Beun-
dring. Efter to Timers Forløb have
vi en 50 Stykker ombord. Der kom-
mer Vind, som slutter Fangsten.
Fisken sorteres, renskes og vaskes,
for senere i Stykkevis at bortloddes
til Passagererne. Kapteinen oplæser
Nummerne, og de Lykkelige gaa hen
at hente sine Gevinster.

Det er nu Aften med tyk dijsig
Luft. Vandets stadige Graderen viser,
at Kulden stiger. Det føles ogsaa
paa vor Hud, og en bidende skarp
Vind sfterer i Ansigtet. Luffen til
Luvart samt ret forud er klar. Man
skalde tro, det vilde klarne op. Men
nei — det er et Isbjerg, som lyser
i Taagen, og vi maa styre afveien.

Endelig ere Bankerne passerede.
Den klare Horisont hilser Alle med
Glæde; men Kulden holder ved.
Bag os ligge de tætte Taagemas-
ser, som vi nu lykkelig ere slupne
igjennem. Langt forud tror man
at kunne øine et Isbjerg. Vi
komme stadig nærmere og have ved
høilys Dag god Anledning til at
betragte vor Fiende. Det skinner
vakkert i Solen og viser sig som
en liden hvid, hoi D af Stør-
relse og Form som Hovedskollen.
Vi passere det i en Afstand af en
Mil, naagtet det synes at være meget
nærmere. I Rifferten se vi under-
tiden uhyre Stykker ramle ndover
Bøggene og med et svært Plaff
rulle ned i Søen. Bølgerne bryde
omkring det som paa fast Land.
Med Polarstrømmen, som gaar syd-
over, har et saadant Isbjerg lang
Veit at drive og smelter undertiden
ikke, før det nærmer sig Ækvator.

Fra nu af opdages flere Seilere paa Horisonten, og de store nord-amerikanske Fisserflaader sees at ligge omkring; Hundreder af smaa stærke Søskibe, som paa Regjeringens Regning holdes ude for at drive det store Torsekisferi. Nu passeres et stort Dampskib, den første Gjenstand vi i lang Tid paa nært Hold have seet.

Det er en smuk Aften og fuld Lytighed ombord. Man synger, danser og ler paa alle Kanter. Med den glade Forventning, at være i Quebec om nogle Dage, gaar man lykkelig tilkøis. Der gives Ordre ud at se efter Fyre, og ved Midnat vides et saadant. Det er St. Paul Fyr udenfor New-Foundland.

Næste Dag er naturligvis Alles Mine vendte mod dette saa længe forventede Land. I den tidlige Morgenstund høre vi der raabes i Nummet: "Vi se Amerika! Spring ud af Sengen, vi komme iland idag i Quebec!" De tænke ikke paa, at der endnu maa seiles 100 Mil. Af de blaa Fortøninger tror man allerede at kunne se, at Amerika maa være et frugtbart, herligt Land; men nei, det er kun de nøgne Klipper paa New-Foundlands vilde Kyster. De mærke snart sin Feiltagelse, og trøstes med, at Amerika ikke er saadan overalt. Senere hen vides Land til Bendsre. Det er Kysterne af Prinds Edwards Ø. Herfra styres Kursen N. V. ret ind Iodmundingen.

Vi passere nogle smaa Øer, hvis besynderlige Udseende drager Alles Blikke paa sig. De ere aldeles hvide og bestaa af nøgne, lodrette Kridbjerge, hvis besynderlige Former Havet i Aartusinder har dannet. Her-til kommer, at der ikke findes et

Græsstraa paa dem, ikke engang et Fyr, som i Nattens Mørke kan advare Sømanden mod at komme dem for nær.

Næste Morgen seile vi forbi Den Antikostis smukke Kyster, og allerede ved Middag se vi Land af New-Branswick. Nu er Flodsejlsadsen begyndt. Langs dette Lands nordre Kant stryge vi kun et Par Skabelængder fra Strandbredden. Den tager sig ud som Egebjergsfjeldet fra Eøen. Her vides ikke et Hus, heller ikke kan nogen Sugst opdages i disse mørke, vilde Skove. Hift og her sees Nøgen fra et Vaal. I en saadan mægtig Flod som St. Lawrence-floden kan Landet paa den anden Side endnu ikke sees.

Det er en hyndig Morgen, og herfra lige til Quebec viser Canada sig i sit rette Udseende. Passagererne ere heuryste over begge de smukke Bredder. De tæffelige Smaabøyer med sine Rækker af hvide Guse, Kirkespir og Villæer ligge som hvide Flesker mellem gule Agre og grønne Lovpartier. Det klartrindende Vand maa vi smage; det drikkes med Begjærighed, og erklæres enstemmig at være ligesaa godt som Christiania-vandet.

Lodsens Vaad kommer ud mod os, og snart efter se vi hans egen Person paa Dækket. Det er en munter liden tyk Mand med hoi Hat og Aufferknapper i Brakke og Vest. Han hilser og gaar hen til Kapteinen, afforderer med ham, knipser med Fingrene: "All right, Sir!" hvilket betyder saa meget som, at hans Regnskæder, Nattek og Brændevinsdunken ikke at forglemme skal bringes op paa Dækket. Senere lægge store Vaade til paa Siden af os,

ladede med Kjøb, Brød, Mælk, Æg o. s. v. Passagererne have, som rimeligt er, Lyst til at gjøre Handel, men tør paa Grund af Sproget ikke vove sig i Kæft med dem. Snart efter se vi Lodsen, som er lidt af en Nordmand, blande sig imellem og hjælpe dem.

Her sidde nogle gamle Koner paa Dækket i en fortrolig Samtale. Hvad er det for nogle Mennesker, som vi paa hele Reisen ikke have seet? De fortælle os, at de gif tilkøis i Christianiafjorden, ere staaede op nu og have folgelig været under Dæk den hele Tur.

Længere oppe, hvor Floden er smælere og Strømmen kommer imod, befaler Lodsen, at Ankeret skal gjøres klart. Strag efter, om Eftermiddagen, høre vi det for første Gang falde ned paa amerikansk Bund. Alles Lyst til at komme iland viser sig. Baadene gjøres færdige; man hopper ned og lander. Vi se dem løbe om som Børn og fryde sig: Spillemandene spille op til Dands, og paa en grøn flad Plads, omgivent af Skoven og Søen, sees Alle tumle sig i største Munterhed. I Aftenens Stilhed høres Musikken og Lystigheden tydelig bortover Vandet. Man kommer fornøiet ombord igjen, med grønne Ørene og andre Naviteter fra Land, og næste Morgen ser Rummet ud som en St. Hans-Stue hjemme.

Vi lette og seile videre. Det ene smukke Landskab dukker frem efter det andet; kun Skade, at vor Reise snart tager Ende, hører Nogle. Farvoterne blive talrigere, og de smaa Byer langs Bredderne tættere. Alt tyder hen paa, at vi nu nærme os vort Hovedmaal. Næste Morgen

Klokken 4 ringes der med den store Klokke i Rummet. I den Tanke, at vi allerede ere i Quebec, springer Enhver forstyrret ud. Man ved snart, hvad der skal gjøres. Enhver faar Ordre at tømme sine Galmadratsfer og at gjøre en Generalrydning, da Ankomsten til Kvarantænepladsen, hvor Lægevisitationen kommer ombord, sker Klokken 12. Da her bliver Liv, saasnart som Kaffeen er drukket! Den ene Galmduge efter den anden gaar overbord, og i Kjølvandet sees de gule Dyrger af norst Galm drive nedover Floden. Man rydder i alle Kroge og gjør rent overalt.

Ud paa Dagen ankre vi paa Kvarantænepladsen, hvor ifølge Landets Love ethvert fra Søen kommende Skib stoppes for at erkjendes frit for smitsom Sygdom. Strag Ankeret er i Bunden, skyder en Baad ud mod os. Bag i den og under Tag sidder en liden Mand ved sin Skrivepult. Efterat have indført Skibets Navn, Afgangstid o. s. v. reiser han. Nu kommer Soldpersonalet ombord, fulgt af Lægevesenet. Visitationen faar et godt Resultat. Ingen smitsom Sygdom findes, og efter denne lille Afbrydelse fortsættes Seiladsen igjen. En frisk Vind fører os hurtigt fremad, og efter fem Timers Forløb, ved Durdreiningen af en Odde, er vor Reise lykkelig endt. Altter ramler Kjettingen ud, og Lysene fra den larmende By Quebec skinne os klart imøde.

Quebec ligger paa en klippefuld Halvø mellem St. Lawrencefloden og St. Charles's Udlob i denne, og bestaar af den nedre og den øvre Stæd. Denne, der i Terrasser hæver sig steilt over hin, er stærkt befæstet

og har paa Klippens øverste Del et Kastel, hvorfra der er en herlig Udsigt. Fæstningens hvide Mure med sine mangfoldige Kanonporte skinne stolt i Solen. Den nedre Stad er Handelsens Sæde. Her findes Banken, Børsen, store Patuluse, Skibsværfter og Toldboden, hvis svære Bygninger tydelig skjænes. Smukke Landskaber omgive Byen. Paa den anden Side ligger den store Jernbanestation, hvorfra vore Passagerer skulle afgang. Seilbaade, store og smaa Dampskibe passere os paa kryds og tværs.

Længere ud paa Dagen lægger et Dampskib til paa Siden af os, og inden Aften har det bragt alt Godset iland til Stationen. Et Virvar af Passagerer og Amerikanere have lige fra den tidlige Morgenstund fremvrist et livligt Skue paa Dækket.

Det er Estermiddag, og den sidste Dag, Passagererne ere ombord. De have alle af Kapteinen kjøbt Billetter til Jernbanetoget, som afgang næste Morgen. Nu, da alt deres

Tøi er iland, har Dampskibet paa sin sidste Tur kun tilbage at bringe Passagererne bort.

Det er rørende, hvilken Hengivenhed disse Mennesker, efter et Ophold ombord af 40 Dage, have fattet for Skibet og dets Besætning. Man overrækker Kapteinen en Sødersgave og takker ham for god B. fordring og udvist Velvillie. Vi se dem gaa rundt til Mandskabet og tage Afsted med hver Enkelt, som om det var kjære Slægtninger. Det er dog tungt at forlade de:te Dæk, som er dem ligesom et Stykke af Fædrenejorden! Men nu piber Dampbaaden, og man maa afsted. Farvel! Farvel!

Paa det for nogle Minuter siden med Mennesker overfyldte Dæk staar nu kun henved en Snees Mand, Skibets Besætning, tilbage.

Næste Morgen høres Lokomotivets Piben over paa Banegaarden. Man ser det lange Jernbanetræn langsomt glide afsted, og for sidste Gang hilses det slaggende Skib med Hundreder af hvide, viftende Tørklæder.

Jordshjælvet i Lisabon.

Det var om Morgenen paa Allehelgensfesten i Aaret 1755. Solen steg op i sin fulde Glænde paa den klare Himmel, og den hele Natur syntes at ville forherlige Fæstens Dag. Det mørkeblaa Firmaments Klarhed og den balsamiske Lufts Mildhed svarede til den fredelige Stilhed, der var udbredt over Jorden. Hovedstaden Lisabons stolte

Paladser og høie Taarne speilede sig i den rolig forbyllydende Tajo, og den hele Befolkning ilede i festlig Pragt til Andagt i de talrige Kirker, glædende sig forud ved de Nydelsler, som den muntre Dag med fuldkommen Sikkerhed syntes at love.

Da skjælver pludselig Jorden, Lisabons Grund bæver, og det smilende Fredens Billede forvandles ti

en navnløs Glendighed og en uoverskuelig Jammer. Den første Ulykkelse, som fandt Sted klokken 9, varede 6 til 7 Minuter; efter den fulgte med et Mellemrum af maaske 5 Minuter en anden, der varede omtrent 3 Minuter, og inden et Kvarters Forsløb laa næsten hele den store By i Ruiner.

Stødet syntes at have virket umiddelbart under det ulykkelige Lisabon; thi Udelæggelsen nord- og sydfor den til Fordærvelse udkaaede Stad var ikke saa betydelig.

De Mennesker, som ikke bleve tilintetgjorte ved det første Jordstød, ilede, drevne af Angst og Forsærdelse, bort i Forvirring for at undfly Undergangen, men omgibne paa alle Sider af nedstyrtende Bygninger, af gabende Jordspalter og Afgrunde, bleve de begravede under hine eller opslugte af disse. Nogle flggede til Vandet i Haab om at finde Redning paa det flydende Element, som det faste negtede dem. Forgjæves! Thi ogsaa den skjælvende Flod har sprængt sine Lænker, og vovende med hæmpemæssig Hurtighed, ruller den hen over sine Bredder, bortrivende og ødelæggende Alt, hvad der møder den paa dens fordærvelige Bane. Store Skibe synke, andre forsvinde, løsbrevne fra sine Ankere, i Gyirvlerne eller slaaes istykker, idet de med Hæftighed stode imod hverandre.

Ligesom for at, forsøge Redserne ved disse Scener udbrød der Ild, medens Templer og Paladser, Guse og Verksteder styrtede sammen, paa forskellige Steder, og det brændte der i fem eller sex Dage. Hvad Jordskjelvet havde forskaanet, fortærede Flammernes utæmmelige Raseri.

Saaledes fandt Tusinder sin Død under Ruinerne af de nedstyrtede Bygninger, i Lajos Bølger og i Aldebrandens Flamme.

Glendigheden naaede sit højeste Punkt, da Fængslerne udspyede sin hæslige Befolkning, og Misdeedere af enhver Art, som jublede over den Ulykke, der havde befriet dem fra deres Lænker og berøvet Loven den straffende Magt, streifede omkring overalt og styrtede plyndrende og myrdende som begjærlige Rovdyr ud over den ulykkelige By.

Underverdenens uheldsvangre Magter indskrænkede ikke sine Udelæggelser til Lisabon alene, men ogsaa Setubal, Porto og Algarve lode betydelig Skade, men ligesom Vinden heftigst ryster de højeste Træer, saaledes blev ogsaa Hovedstaden haardest medtagen.

Det Mennesketab, som alene Lisabon led ved denne Katastrofe, regnede man til 30,000 Sjæle, der vare omkomne under Ruinerne, ved Ild og Vand eller ved Morderhaand. Iblant de fuldkommen ødelagte Bygninger var det prægtige af Johan den Femte opbyggede Patriarkpalads, det kongelige Slot og talløse Kirker og Klostre. Staden blev anslaaet til 67 Millioner Rigsdaler, en uhyre Sum for et lidet Land, især paa en Tid, da Pengene havde langt mere Værdi end nu. Nogle saa Stød havde været tilstrækkelige til at opsluge alle de af mange Slægter ophobede Skatte.

Da den frygtelige Ulykke begyndte, opholdt den kongelige Familie sig i det lille Palads i Belem i Lisabons Forstad. Dens Skæb var stor, det hele Hof henflød i Taarer. Kong Josef saa taus rundt omkring

paa sine Omgivelser og vendte sig til Ministeren Carvalho, Marquis af Pombal, som i det skrækelige Dieblit just var traadt ind i Paladset, hvorhen han var ilet for at bringe Trøst og Hjælp. "Svad skulle vi gjøre", raabte Jose, "for at imødegaa den guddommelige Retfærdigheds Straf?" "Begrave de Døde og sørg for de Levende" var det rolige og hurtige Svar af den store Minister, hvis ædle Ydre og besindige Holdning indgød alle de Omkringstaaende Beundring, da han gav dette sammentrængte Svar. Fra den Tid af ansaa Kong Jose sin Minister for at være en Dødelig af højere Natur og skænfede ham en ubetinget Tillid, som han ogsaa bevarede indtil Enden af Kongens lange Regjering. Uden at spille noget Dieblit mellem Ord og Gjering, kastede Carvalho sig i en Bogn og ilede, udrustet med den mest omfattende Fuldmagt, til Skuepladsen for Udelæggelserne for at mildne Nøden; han opsøgte der med usforstærket Mod de Fæder, for hvilke Andre flygtede.

Svor hans Nærværelse var nødvendig, var han bestandig tilstede. I flere Dage var hans Bogn hans eneste Bopæl, og derfra udstedte han Befalinger og Forstrifter Dag og Nat. I en utrolig kort Tid blev der udgivet 200 Befalinger, som vare faa Mesterstykker, angaaende Ordenens Overholdelse, Fordeling af Levnetsmidler og Begravelse af Døde. Tropper bleve saa hurtig som mulig trukne ind fra Provindserne, og Ingen turde uden Tilladelse forlade Lissabon. Ved denne Foranstaltning bleve Mange, som havde benyttet den offentlige Ulykke og til-

egnet sig fremmed Eiendom, eller som vare trængte ind i Kirkerens Helligdom for at plyndre, satte ud af Stand til at bringe sine ved saa flette Midler erhvervede Rigdomme bort til en sikker Plads, og sølgelig vare de nødsagede til at lade dem i Stikken eller give dem tilbage.

Ved disse talrige Foranstaltninger gik Carvalho ind i de mindste Enkeltheder, og Befalingerne bleve affattede og bekendtgjorte med saadan Klarhed, at mange bleve skrevne paa hans Knæ med en Ulyant for saa hurtig som mulig at blive befriede til sit Bestemmelsessted.

Indvaanerne kunde takke hans vise Forholdsregler for, at Ingen omkom af Hunger. Man nærede stor Frygt for at foruden de øvrige Ulykker ogsaa Pesten vilde finde sig i den ulykkelige Stad, som en Følge af Uddunstninger af de mange forraadnede Legemer, hvilke det var umuligt at begrave paa sædvanlig Maade. For at forebygge dette Onde, gav han Befaling til, at de skulde senkes ned i Havet, betyngede med store Stene, men dog under saa høitidelige og hellige kirkelige Ceremonier, som det var muligt under disse Omstændigheder.

Birkningen af det frygtelige Jordskjælv, som ødelagde den ulykkelige Hovedstad, strakte sig langt ud over Portugals Grændser. Det blev iagttaget i Alperne, paa den svenske Kyst, paa Antillerne (Antigua, Barbados og Martinique), i de store kanadiske Søer ligesom i Thüringen og i Tydsklands nordlige Lavland samt i de smaa Indsøer i de baltiske Dale. Fjerne Kilder bleve afbrudte i sit Lob, et Fænomen ved Jordskjælvne, der allerede var

blevet bemærket af de Gamle. Løp-
ligerkilden udtørredes og vendte til-
bage farvet med Jernoxer, idet den
oversvømmede Alt. I Cadix hæve-
de Havet sig til en Høide af 60
Fod, medens paa de smaa Antiller
Bloden, som sædvanlig kun var 26
til 28 Tommer høi, pludselig steg
20 Fod høit og blev saa sort som

Blæk. Man har beregnet, at der
den 1ste November 1755 skjælvede
paa engang et Rum af Jorden, som
i Størrelse overgaar Overfladen af
Europa fire Gange. Hvor kjæmpe-
mæssige maa ikke de Kræfter have
været, som have sat saadanne Mas-
ser af en ganske uberegnelig Vægt i
Bewægelse?

Hans Egede.

Et Brevbillede fra den norske Kirke.

(Fortsættelse.)

Nytaarsdag 1725 var der Bryl-
lup paa Kolonien; en af Koloniens
Folk blev gift med et Fruentimmer,
som i afvigte Sommer var kommen
fra Fædrelandet, og det unge Par
bød sig til at bosætte sig paa en af
de gamle Pladse, hvor Nordmænde-
ne forud havde boet.

Den tredie Januar kom en stor
Del af Naboerne i Besøg til Kolo-
nien, deriblandt en Ankefok, som
Egede maatte forsøge at sætte Skræk
i med den Trusel, at dersom han
blev ved med sit Spil, saa maatte
han vente at blive bunden og sendt
hjem med Skibene til Afstraffelse
som andre Trolde mænd.

Bed denne Leilighed fik Egede
overtalt en liden fader- og moder-
løs Gut til at blive paa Kolonien
i nogle saa Dage, men Tanken var
at beholde ham for bestandig, om
det lod sig gjøre. For at ikke Ti-
den skulde falde Guttens lang, gif
Egede Dagen efter hen og fik en til.
Denne var 7—8 Aar gammel og

ligeledes forældreløs, og E. havde
lagt Mærke til, at denne Gut gjerne
holdt sig til ham og efter sin Alder
gav flittig Agt paa hans Undervis-
ning. Han hed Amingual. Alle-
rede den følgende Dag kom vel
Fosterfaderen og vilde have ham
igjen; men ved gode Ord og For-
æringer fik dog E. Løfte om at be-
holde ham paa nogen Tid.—Den
første af disse to Gutter viste snart
Ulyst til at blive; han fik da ogsaa
gaa; men E. tog til sig en anden
Gut i hans Sted.

Den 6te Januar besøgte Præsten
Naboerne som sædvanligt. De viste
sig denne Gang meget opmærksom-
me under Læsningen og sagde, at
siden hans sidste Besøg havde de be-
det til Gud om Hjælp i Næringen
og virkelig faaet mange Sælhundede.
Her maatte E. undervise dem om
det Ord, at naar vi først tragte ef-
ter Himmerig, saa skal og alt det
Andet tilfalde os. Dog Grønscæn-
derne mente, som og desværre man-

ge Kristne, at hvad det gjaldt om, var at stræbe og arbejde for at vinde de daglige Fornødenheder.

"Høsten er stor, men Arbejderne ere faa." Dette Herrens Ord gif ogsaa her i Dypfyldelse. Vi have før nævnt Egedes ældste Søn Paul. Han var født 1708, og altsaa ved denne Tid 16 — 17 Aar gammel. Han havde tidligere fulgt sin Fader paa flere Reiser, havde tilegnet sig Noget af hans mandige, kristelige Aand, havde hjulpet ham ved hans Oversættelser og Udarbejdelser i Sproget, og nu udsendte Faderen ham til selvstændig Virksomhed blandt Grønlanderne. C. skriver derom: "Den 12te Januar lod jeg min ældste Søn med 2 Mænd gaa hen til Grønlanderne paa vores Ø for at forsøge, om de ogsaa vilde give Agt paa, naar han læste for dem. De lod sig forstaa, at de vare meget vel fornøiede med ham, saasom de bedre kunde fatte og forstaa, hvad han sagde til dem, end hvad jeg kunde sige; thi han kunde bedre explicere sig udi deres Sprog, hvorudi han var langt mere perfektioneret end jeg, og tilligemed havde en Grønlands Tunge at tale med. Fra denne Dag lod jeg bemeldte min Søn stundom fare ud til Grønlanderne for at lette mig Byrden, og i mit Sted læse for de Omkringboende, naar jeg andensheds maatte være ude og havde at forrette."

Dog kunde Grønlanderne (som Sonnen selv fortæller) ikke bare sig for at drille ham, hvor der indløb en Feil i Sproget, og sjelden gif han derfor til dem uden Graad. Paa Veien sang han da af Hjertet: "Alt jeg maa andre Syndere ombende, at de Dig, Herre, og Din Naade

kjende." Men der var Nok at gjøre baade for Fader og Søn.

Om Foraaret gjorde Egede en Reise til den norske Koloni, paa Nevisene, for at se, hvordan Tilstanden var der. Han kom lykkelig frem og opholdt sig i flere Dage paa Stedet.

Da Missionæren Albert Top flyttede med til den nye Koloni, havde han, som før fortalt, faaet med sig en liden Grønlandergut, som oprindelig Egede havde taget til sig. Ved denne Guts Hjælp var Missionæren bleven temmelig øvet i Sproget, og med Gutton selv havde han bragt det saa vidt, at han Nytaarsdag 1725 havde gjort ham delagtig i den hellige Daab. "Ved kristelig Undervisning og Dmgjængelse havde denne Dreng faaet et saadant Begreb om sin Salighed, at han annammede den hellige Daab med stor Andagt, ja taareflydende Sine."

Han fik i den Navnet Fredrik Kristian og blev siden et dueligt Medskab til at undervise og styrke sine vildfarende Brødre.

Efter en tre Ugers Fraværelse kom Egede hjem igjen. Paa hele Reisen havde han undervist de Grønlandere, han traf, og da Undervisningen var ny, havde de haft stort Behag i at høre paa.

Med Skibene fra Fædrelandet fik Egede denne Sommer den glædelige Tidende, at Kongen af Interesse for det grønlandske Foretagende allernaadigst havde forordnet, at til Verkets Fortsættelse skulde af Danmark og Norge samles en Kapital af 50,000 Rigsdaler.

Uf de to Grønlandere, som forrige Aar fik følge med Koloniens Skib, kom den ene, Poes, i dette

Nars Sommer hjem igjen; den anden var død paa Reisen. Poet havde været helt i Kjøbenhavn og havde seet og talt med selve Kongen, og hans mærkværdige Fortællinger gjenløde snart over hele Grønland og gavede Anledning til mange Betænkninger og Spørgsmaal. Saaledes engang ud paa Høsten, da Egede besøgte Grønlanderne paa en af de nærliggende Øer for som sædvanlig at undervise dem. "Udi et af Husene, hvor jeg om Natten logerede, bragte de adskillige Discourser frem og iblandt andet spurgte mig hvad Besskaffenhed det havde med den store Herre udi vores Land, om hvilken de havde hørt Poet fortælle, at alle de andre Kablunaker, ogsaa store Herrer, ærede og respekterede ham? om han da var saa stor som Gud, efterdi Alle gjorde ham saa stor Ære, og han havde saa stor Herlighed? Jeg forklarede dem: At han var ligesaa aavel et Menneske, som alle Andre; men han var i Guds Sted, og var af Gud indsat at være en Herre og Regentere over Andre, saaledes, at Alle skulde være ham lydige og gjøre, hvad han befalede, ligesom Gud selv havde befaleet det, og de, som vare ulydige, skulde han straffe, men forsvare de Gode og Fromme for de onde og arrige Mennesker. De spurgte fremdeles: "Efterdi han var saa stor og havde saa meget at sige, om han da frygtede for Gud? Jeg sagde Ja, at han frygtede og ærede Gud ligesom hans Underaatter; thi han haver Gud til Herre over sig, og han er Guds Tjener. De spurgte ydermere: "Efterdi jeg havde før undervist dem og sagt, at Præsterne ogsaa vare Guds Tjenere, og at Gud vilde,

at de skulde adlyde deres Ord, om da Kongen havde mere at betyde end Præsterne? Jeg svarede Ja, at Kongen er og en Herre over Præsterne, og de bør adlyde ham ligesom Gud; men Præsternes Embede er at undervise Folk af Guds Ord, hvorledes, de skal tro og forholde sig, at de kan blive salige; og efterdi de ogsaa ere Guds Tjenere, og have Guds Ord at forkynde, da bør Alle at elske og adlyde dem. Det gjør og Kongen selv, saa at, naar Præsten prædiker og taler Guds Ord, saa sidder Kongen selv og hører derpaa, paa det han ligeledes kan lære at frygte og elske Gud og blive salig. Gud maa da være meget stor, sagde nogle af dem, efterdi saa stor en Herre og alle andre Folk frygte og ære ham. Ja visstelig, svarede jeg dem, er Gud meget stor og herlig, ja saa stor og herlig at jeg ikke formaar at fortælle det — hosføiende, at de og iligemaade skulde frygte og elske Gud, ligesom vi Andre; thi hver den, som ikke af Hjertet frygter og elsker Gud, skal henkastes til Djævelen i Helvedes Ild. De svarede, de havde før ikke tænkt, at Gud var saa herlig og forførdelig, herefter vilde de bedre give Agt paa min Undervisning; thi de havde ikke Øyst til at komme til Djævelen i Helvede. De spurgte endnu et om Kongen, nemlig, efter som jeg sagde, at Kongen forsvare de Fromme for de Uides Overvold, om han da og vilde forsvare dem og forhindre, at ikke de galne Kablunaker skulde komme der til Landet til dem og gjøre dem ondt? Jeg svarede Ja, at Kongen elskede dem meget; thi derfor havde han sendt mig til dem, at jeg skulde undervise

dem om Gud, at de kunde blive sa- lige. Og saalænge de vilde give Ngt paa min Undervisning, frygte og elste Gud, da skulde heller ingen galne eller slæmme Folk komme til deres Land at gjøre dem ondt. Men efterdi Kongen havde saa stor Naade og Godhed for dem, saa burde de ogsaa udvise, at de elstede Kongen igjen, og forære ham Noget, fordi han med saa stor Beføstning holdt mig og andre Folk der i Landet alene for deres Skyld. De svarede, de vare fattige og havde Intet uden Spæk og Fstind, vilde han have noget der- af, da vilde de give ham det“.

Besætningen paa den nye Koloni Nepisene kom ud paa Sommeren uventet tilbage til den gamle Koloni; Marsagen var Frygt for, at den Proviant, som var bleven sendt der- hen, ikke skulde være tilstrækkelig for Vinteren. Siden kom nogle hol- landsske Skibsmandskaber og brændte op de forladte Huse — et af de fle- re Tegne fra den Kant paa Uvillie over, at den dansk-norske Regjering med disse Kolonier vilde tage Lan- det i Besiddelse. Med de øvrige Folk kom da ogsaa Missionæren Albert Top og den døbte Grønlen- der Fredrik Kristian tilbage.

Den ældste af de to Grønlænder- Gutter, som Egede havde faaet sid- ste Vinter, blev ud paa Høsten syg og døde. Han blev dog strax før sin Død delagtiggjort i det høivær- dige Gjenføðelses-Sakramente, hvil- ket han med sømmelig Andagt an- nammede; han havde nemlig faaet saa megen Kundskab om Daaben, at han fattede dens Betydning.

Den yngste af hne to Gutter, den lille Uminguak, blev nu daglig undervist sammen med Frederik Kri-

stian, og af dem begge haabede Egede sig baade Glæde og Nytte. Poek, som strax efter sin Hjemkomst havde giftet sig paa grønlandsk Vis, var ogsaa med sin Kone paa Kolonien, hvor de altsaa daglig kunde erholde Undervisning i Kristendommen.

I Forening fortsatte nu Egede og hans Kollega sine Studier i Spro- get, der voldte dem megen Møie, men hvori Egedes Børn ydede dem god Hjælp. Tævnlig besøgte de og- saa Grønlænderne og underviste dem. I Almindelighed fandt de dem “stik- kelige og lærvillige.” Men naar den gamle Adam rørte sig i dem, da blev E. ofte nidkjær og truede de Gjenstridige haardt, ja anvendte og- saa nu og da legemlig Revselse. Det maa man til Guds Pris er- kjende, at netop en saadan Mand som Egede — denne tjernefulde Fast- hed, der stundom grændsede til Haard- hed, og dog et Hjerte, som Kristi Kjærlighed havde smeltet — var det Nødsfald, som til den nye Herrens Gjerning behøvedes. “Han var en Mand;” det viste sig fornemmelig, hvor nogen Fare var paaserde, hvor nogen Nød skulde gennemgaaes.

Saaledes fik Egede engang i For- aaret 1726 høre et Nygte om, at en Angefok paa en af Nabo-Zerne skulde sætte Grønlænderne op mod Egede og hans Folk: naar Folkene vare ude paa forskjellige Kanter, paa Jagt, Handel osv., saa skulde det ikke være saa vanskeligt at overfalde dem og slaa dem ihjel allesammen; dette kunde være tilpas for disse Kablumaker, og Grønlænderne kunde da dele deres Guds imellem sig osv. Egede maatte ogsaa fornemme, at der paa flere Kanter i hans Fravæ- relse blev drevet Spot med hans

Undervikning, saa Stemningen var betænkelig. For derfor at sætte gavnlig Stræk i dem reiste han med en vel bemanded Baad, tog hin Opvingler med OVERRUMPLING midt ud af Flokken, lod han med Magt trække i Baaden og førte ham hjem til Kolonien. Her fik han Bolten om Venene og nogle Hug til. Hans Kone og Børn kom grædende og bade for hans Liv, og efter nogle Dages Arrest fik han slippe løs, med fornødne Trusser og Paaminderser. Siden fandt Egede lutter Ydmyghed blandt Grønlanderne.

Den anden Juni kom inddrivende fra Søen til Kolonien en malet Skibs-Bjelke, Dagen efter et Vand-Spand af norsk Model. Grønlanderne rundtomkring fandt ogsaa forffjelligt Prag-Gods. Og netop ved denne Tid ventedes Skib fra Fædrelandet. Der opstod altsaa alvorlig Ængstelse for, at det skulde være forgaact. Der gik Dag efter Dag, og det blæste svielig Wind, men endda kom intet Skib. Og paa Kolonien var Provianten næsten til Ende. Den 11te Juni forsamlede Egede Raadet i denne Anledning, og to Dage efter tiltraadte han selv med to Baade en Reise til en vis Hvalfanger-Savn omtrent 50 Mile nordfor Kolonien, hvor man ventede at træffe Hollenderne. Hensigten var at faa overladt noget Proviant og at faa 10 Mand af Koloniens Besætning sat ombord paa et af de fremmede Skibe, at de kunde komme hjem til Europa, og Kolonien saa faa mange Munde mindre at føde. E. reiste Nat og Dag, og paa femte Dag kom han frem og forefandt 12 hollandske Skibe. Kommandørerne to-

ge imod ham paa det Søffligste, men forklarede, at de ikke kunde undvære stort af sin Proviant.

"Ikke desmindre, dersom Alle havde været af den Velvillighed og kristelig Hjertelag, som en eller to af dem vare, da vare vi nok blebne hjulspne." E. bød naturligvis Betaling; men Alt hvad han fik overladt, var 24 Tønde Erter, 2 Tønder Gryn og 1700 Brød. De vare dog saa villige, at de modtog hine 10 Mand. Den 30te Juni kom Egede hjem igjen til Kolonien. Han maatte høre, at der endnu ikke var kommet noget Skib, og de, som vare hjemme, maatte høre, at den Hjælp, han bragte, var saa godt som ingen.

I denne Nød besluttedes da, at man skulde gjøre sit Bedste med at fiske Lag (Krudt og Bly var sluppet op, saa man Intet kunde skyde) og se til at faa kjøbt Sælhund-Rjød hos Grønlanderne fjern og nær. "Hvor flette vore Villkaar vilde blive, kunde vi forud let forestille os; thi vi manglede alt det, hvorved et Menneske udi paakommende Svagheit og Upasselighed (som med sliq usædvanlig Kost vilde nok indfundet sig) kunde styrkes og vederbægges. Min egen Nød havde jeg lettelig kunnet forglemme og med Taalmodighed overbære, thi jeg havde, Gud være lovet! med Apostelen lært at lade mig nøie, baade at være mæt og at hungre, baade at have Overflodighed og at lide Mangel; men den Elendighed, jeg maatte have seet paa min stakkels Hustru og Børn, skulde have gaaet mig mest til Hjerte; desligeste den Knurren og store Utaalmodighed, jeg dagligen maatte høre af Folkene, hvilke med gode Ord og

Formaninger neppe vare at stille tilfreds; thi deres hungrige Maver vare dem en stedse Grindrer."

Den 11te Juli saaes en forferdelig Mængde Drivis ud for Kysten. Og nogle Grønlandere længst Søndesfra fortalte, at med Drivisen var et Skib kommet ind under Landet der i synkeferdig Tilstand, saa de havde seet Folkene paa Dækket gaa i Vandet til Kneerne. De havde raabt og streget og spurgt efter Presten; men saa havde Isten taget dem med igjen udover, og Hjælp havde været umulig.

Den 12te bleve nogle af Koloniens Folk sendte ind i Fjordene paa Lagen-Fiskeri, andre ud til Verne for at samle Eg og søge efter Driv-Tømmer til Brænde-Bed. Saaledes vare de om sig paa alle Kanter. Men det forslog lidet Altsammen. Selv paa Sælhund-Kjød lede de Mangel. Af Brød maatte 8 Mand hjælpe sig med en Mand's Ranson; Gryn maatte de "veie paa Solv-Bægt", for at have nogle saa Lod til Sælkjød-Suppen. Istedetfor Smør brugte de Tran af Spermacet (Hvaltrav); deri stegte de Sælhund-Kjød. De sølte allerede, at de med denne Kost ikke kunde bestaa sig. Men midt i denne kummerfulde og slette Tilstand tænkte Gud paa dem; den 15de Juli bleve de glædede ved et Koloni-Skibs Ankomst, og med det fulgte endog det Mandstabs, som var sat over i Hollænder-Skibet, men som nu i Svæn havde mødt sine Landsmænd og vare gaaede ombord til dem. Men Kompaniet i Bergen havde sendt to Skibe, og det ene var virkelig gaaet til Grunde under Grønlands Kyst, et Tab som siden med-

førte en stor Forandring i det hele Koloni-Anliggende.

Endnu var den lille Aninguaak hos Egede. I et alvorligt Sygdoms-Tilsælde blev han døbt og fik Navnet Peder. Siden kom han sig.

Ved en Solførmyrkelse, som indtraf, viste Grønlanderne sig meget forstrækkede. De mente, at nu kom Dommendag, som Egede saa tidt havde talt om. "Deres Angekøter havde af Forstrækkelse heret for dem selv; thi udi stor Banghed og Forstrækkelse pleie de saa at gjøre, menende med sig Segen og Mumlén at vende Skade og Ulykke fra sig."

Den 12te Marts i dette Aar tildrog sig Noget paa Kolonien, som, efter hvad Egede selv troede, nær havde kostet baade ham og Flere Livet, og det formedelst hans egen Uforsigtighed. To Hundehvalpe, som hans Børn havde taget ind i Stuen for at lege med, bleve pludselig stærkt opblæste, tumlede omkring paa Gulvet, vrede sig af Smerte og døde efter nogle Minuters Forløb. E., som tænkte, at de kunde have ædt i sig noget Gifftigt, lod en Grønlands-Pige i Huset aabne dem, men Intet opdagedes. Men kort efter begyndte Egede selv og alt hans Husfolk at føle stærkt Ildebefindende med Hovedpine, Magtesløshed, o. s. v. Dette varede i flere Dage, og hin Pige døde deraf. Samme Dag, som dette indtraf, havde E. aadnet og sat hen i Stuen et Apotheker-Glas, hvori han i længere Tid havde haft staaende en Blanding af visse chemiske Sager; han antog, at deraf havde udviklet sig giftige Dampe, og at Ulykken skrev sig fra dem. Det var, kort at fortælle, Guldmager-Kunsten, som E. havde lagt sig efter. Han

begyndte dermed, da han laa i Bergen og saa længe forgjæves bemøiede sig med at saa de fornødne Penge-Midler til det grønlandske Foretagende. Da tænkte han: Hvo der var saa lykkelig at finde "de Vises Sten", han kunde nok sætte et saadant Foretagende i Gang! Begyndte saa at studere Skrifter om denne hemmelige Videnskab og at øve sig i den kemiske Smeltetekunst. I den Anledning gjorde han sig til Vens med Vhens Apotheker og lærte af ham adskillige Gaandgreb. Men hine Skrifter vare saa overmaade dunkle, ingen Veileder vidste han at saa i disse Studier, turde ikke engang for Nogen lade sig mærke med, at han befattede sig dermed. "Med alt det Søleri, som jeg næsten udi tvende Aar plagede mig med, profiterede jeg intet uden Nøie og skidke Fingre og dertil nogle Penges Forlis, saa jeg omsider blev ganske fjed deraf." Men i Grønland fik han atter Vist til at forsøge, forskrev sig mange Bøger, læste dem atter og atter, og gjorde da hint Forsøg, som nær havde haft saa overmaade ulykkelige Følger. Dagefter maatte han ikke alene antage, at det havde været farligt at aabne Glasfæt inde i Stuen; men han kom af forskjellige Tegne og Mærker til den Slutning, at om Glasfæt havde staaet urørt nogle

Dage længer, saa skulde kanske den store Hemmelighed være bleven opdaget. Altsaa gjorde han Forsøget et Par Gange endnu, og brugte al optænkkelig Flid — men det vilde nu ikke engang lykkes ham at komme saa vidt som hin Gang. "Hvilket gav mig en stor Forurdring, og jeg kunde ikke anderledes optage det, end at det ikke var Guds Willie, at jeg skulde komme til sliq Videnskab."

Egede beder, at Læseren ikke vil forarge sig over disse hans frugteløse Arbejder, eller tro, at det er Havesyge, som har forført ham dertil. "Ihi ligesom jeg i alt det Dvrige, jeg har foretaget mig, har alene hensigtet til Grønlands Opkomst og de arme Hedningers Bedste, saa ved og Gud, at jeg i dette har ikke heller haft anden Hensigt. Jeg tænkte: Var en saadan hoi Videnskab ved flittig Efterføgning opnaaet af Andre, hvem ved, om ikke ogsaa Gud kunde lade mig komme dertil, efterdi mit Mærke, sandelig, var ikke andet end at besordre Guds Ære og arme bankundige Menneskers Dplysning. Men at Sligt efter den afvise Guds gode Naad og Velbehag ikke har villet lykkes for mig, bør jeg lade mig nøie med, va jeg dog ikke desmindre haaber, at den almægtige Gud ved andre Midler ved at besørge og befordre sin Ære." —

(Fortsættes.)

Blandinger — Nytt og Gammelt.

Den store Brand i Chicago vil komme til at staa som en af de mest storartede og frygteligste saavel i den gamle som nye Histories Annaler. Fra Oldtiden have vi Beretninger om to skrækelige Ildbrande, nemlig i Karthago og Rom. Karthago, denne store og folkerige Stad paa Nordkysten af Afrika, blev stuet i Brand af Romerne og brændte fuldstændig ned i 17 Dage. Dette foregik 146 Aar f. Kr. I Aaret 64 f. Kr. lod det Uhyre, Keiser Nero, sætte Ild paa Rom, der dengang talte Millioner Indbyggere. Tyrannen frydede sig paa Afstand over dette rædsomme Skuespil, der lagde to Trediedele af Byen i Aske. Den store Brand i London 1666 vasede 5 Dage og ødelagde omtrent ligesaa mange Huse, som der nu brændte i Chicago. Blandt de Tusinder af Huse, som fortæredes, var ogsaa 87 Kirker, og Tabet ansloges til 150 Millioner Dollars. I Aaret 1812, da Napoleon gjorde sit store Tog ind i Rusland, antændtes Moskva og brændte i 7 Dage. Et forholdsvist lidet Antal Huse i den store By bleve ubeskadigede, men Moskva staa nu herligere og skønnere end nogenstunde uden Spor af den herjende Ødelæggelse. Hamburg led i 1842 forfærdeligt af en 3 Dages Brand, ja endog Floden brændte, da umaadelige Mængder af Olie havde spredt sig ud over Vandfladen. New York mistede i 1835 648 Huse, hovedsagelig Butikker; Tabet ansloges til 18 Millioner. Rusden var saa stor, at Vandet frøs i Pumperne. Me-

mel i Ostpreussen sit 2 Trediedele ødelagt ved Ildbrand i 1857 og mistede ved den Leilighed Størstedelen af den livlige Søhandel, som tidligere havde floreret der. Portland i Maine led i 1867 betydeligt ved Ildbrand, og ti Tusinde Mennesker bleve husvilde.

Japanesiske Kunststykker. Det er bekjendt nok, at Japaneserne (og i det Hele Østerlænderne) udmærke sig som Tonglører, Tastenspillere og Behændigheds-Kunstnere. De bedste af dem besidde en udsøgt Smag, en mærkelig Sikkerhed og Ynde i Bevæggelserne, et usforligneligt komisk Alvor, forenet med den mest udholdende Behændighed, Begeistring og Lune. Vi skulle af deres mange smukke Kunststykker blot nævne et Par. En af dem klipper tilsyneladende ganske skjodesløst et Stykke Papir i lutter smaa firkantede Stykker, som han kaster op i Luften, hvor de holdes svævende over hans Bifte og lidt efter lidt forvandles til en Flot Juggle, der slagre omkring. Eller kan man tænke sig noget mere Undigt end at se et andet Stykke Papir glide ud af den samme Mands Hænder i Form af en Sommerfugl, der snart efter slagrer rundt om hans Hoved, og som han hvert Dieblif synes at ville gribe. Det lille Insekt trodser hans Anstrengelser, ja sætter sig endog ned paa den truende Bifte og flyver derfra over paa en Buket af Blomster. Et Dieblif efter kommer den atter frem af Buketten, ledsaget af en anden Sommerfugl, og nu stige de begge tilveirs, vugge

g i Luften, dale ned, stige op, flyve efter hinanden, da Tassenspilleren pludselig opfanger dem begge i en Kiste, hvis Laag han i samme Dieblis slaar til. Men saasnart han atter løfter Laaget op, slippe de to Fanger bort, og — Kampen i Luften begynder paany med forøget Iver. Endelig griber han begge Sommerfuglene paa en Gang i Haanden og nærmer sig triumferende Tilskuerne for at vise dem frem; men idet han aabner Haanden, falder der kun en ganske fin Guldstøv ud" af den.

Dette Kunststykke er med Nette det, der fremkalder den største Begjæring blandt Tilskuerne. Forresten kjende Japaneserne ikke noget til vore larmende Bifaldsyttringer; de holde den lukkede Biste med den høire Haand og slaa sig dermed i Glæden af den venstre, mere eller mindre stærkt efter Leiligheden, og ledsage denne Bevægelse med et svagt Udbrud af Tilfredshed.

Jordstjælv i Jordens Indre. Kun Jaa have erfaret, hvorledes man under et Jordstjælv er tilmode i Jordens Indre. En Ingeniør, de la Torre, fortæller os Lidt derom. Under det frygtelige Jordstjælv, som ødelagde Byen Santiago paa Cuba, var han bestjættiget i en af Kobberminerne paa denne Ø, og han skriver:

"Jeg befandt mig i Galleriet No. 132 i Schakten San Juan, hvor jeg ledede Arbeidet med en Afdeling paa 24 Mand. Vi holdt just paa at forberede Jordboringer, da vi hørte en overordentlig og forferdelig Larm, som bragte os til at frygte for, at Galleriet skulde styrte sammen. Vi sølte i samme Dieblis, hvorledes Tor-

den hørvede og sænkede sig, idet vi flere Gange bleve kastede fra en Bæg til en anden. Vi betragtede Døden som uundgaaelig, men Forsigtighed syntes at tilsiige, at vi maatte sætte os ned for ikke paa Stedet at gaa tilgrunde. Lanterneerne vare styrte ned af Bæggen, hvor de vare op-hængte, og Alt var indhyllet i dyb Nat.

Støttebjælkerne knagede og bragede, og Vandet dryppede meget stærkere end ellers; det var, som om vi befandt os under et løvrigt, dig-bethuget Træ, som af en Orkan blev voldsomt rystet hid og did. Vi kjendte en Lugt af Svovldamp og hørte Stenene regne fra de øvre ned i de underste Hvelvinger. Vi befandt os, som sagt, i det tykkeste Mørke; kun et eneste Lys var blevet tilbage langt borte, som kun tjente til tydeligere at vise os det Forferdelige i vor Stilling.

Vi vare alle sammen, men vi vovede ikke at tale til hinanden. Vi svævede bogstavelig mellem Liv og Død. Larmen vedvarede over 4 Minuter, skjønt Rystelsen allerede var ophørt. Vi besluttede os nølende til at gaa op, og da vi allerede havde sat Foden paa Stigen, følte et nyt Stød. Det havde ufeilbarlig kastet os ned igjen, hvis vi ikke havde været belavede derpaa. Efter at have udstaaet den skrækkeligste Dødsangst vare vi endelig saa heldige at naa op til Munningen af Schakten. Den Skæde, vi der sølte, lader sig ikke beskrive."

Et godt Svar. Den store tydske Astronom Sch ubert var af en noget frygtfom og forfnyet Karakter. Engang i en prægtig Hofcirkel hændte det saaledes, at han i sin Optreden

viste sig meget flodset. Da derfor En spurgte, hvorledes det kunde gaa til, at en saa lærd Mand opførte sig saa upassende, svarede en Anden temmelig bidende: "Gaa er uden Tvivl bleven forvirret ved at se saa mange Stjerner paa urette Plads" (Ordenstegn paa de Tilstedeværendes Bryst).

Produktion af Cerealia (det er: Hvede, Rug, Byg, Havre og Mais) for Aaret 1870:

De For. Stater over 2,000 Mill. Bsh.

Rusland	"	1,358	"	"
Tydskland	"	737	"	"
Frankrig	"	710	"	"
Østerrig	"	486	"	"
Storbritannien				
og Irland	"	355	"	"
Italien	"	187	"	"
Spanien	"	120	"	"
Europ. Tyrki	"	110	"	"
Belgien	"	64	"	"
Sverige og Norge	"	62	"	"
Holland	"	36	"	"
Portugal	"	29	"	"
Danmark	"	23	"	"
Schweiz	"	17	"	"
Grækenland	"	9	"	"

Gummitræer i Sydaustralien. Til de nyttige Træer i Australien høre blandt andre nogle Arter af Acazier, i den Henseende, at de i den hede Aarstid udsvede en Mængde Gummi. I Januar Maaned, paa hvilken Tid den egentlige Sommer hersker, ere disse Træer aldeles bedækkede med gennemsigtige Stykker

Gummi, der snart ere saa store som Granfongler, snart som Gaaseæg, og i Solens Lys se ud som lutter brogede Glaskugler. Fra Land og Stad vandrer man paa den Tid i talrig Mængde, med Kone og Børn og en Vogn forspændt med Oger, hen i Skoven, idet man fører Levnetsmidler, det Fornødne til at opslaa Telte og et Antal tomme Sække med sig. Alt er nu her lutter Liv; ved ethvert Træere Børn, Kvinder og Mænd beskæftigede for med en Kniv at affjære Gummiestykkerne. Hvor man tidligere i disse ubeboede Steder ikke saa noget Menneske, der er nu Alt, Bjerg og Dal, fuldt af Mennesker, Telte, Vogne, Heste, Oger og midt imellem Alt dette ogsaa en Mængde af de oprindelig vilde Beboere. I Begyndelsen bleve disse ikke lidet bange, da de Hvide opsøgte Gummien; thi de risste den gjerne ved Ilden og spise den; men nu ere de de Første, der række Haand til Indsamlingen, naar man giver dem Brød, Kjød, The, Sukker, Tobak og en Sæk til at samle i. Almindeligt leverer den forte Arbejder daglig 40—50 Pund og endnu mere, især deleshed naar man ovenijobbet lover ham en Skjorte eller et Par Benklæder eller en anden saadan Lugsartikel. Da nu Gummihosten varer 3 Maaneber, og endog saa længer, dersom det ikke indtræffer med koldt, fugtigt Veir, saa har Kolonien deraf allerede dannet sig en ret betydelig Handelsgren.

In d h o l d. Tre Juleastener. Efter Tydsk af N. W.—Ombord i et Emigrantskib. Efter Skill. Mag.—Jordstjælv i Lissabon.—Sans Eggede. Et Livsbillede fra den norske Kirke.—Blandinger—Nyt og Sammett.